

GŁOS NARODU

**REDAKCJA
i ADMINISTRACJA**
Kraków.
ul. św. Krzyża L. 11.

TELEFONY:
Redakcja . . . 101-90
Administracja . 133-44

Konto P. K. O. **415.730**
Kraków Nr.

Przedpłata wynosi:

Miesięcznie

W Krakowie

z odnośzeniem bez odnośzenia

5— zł.

4-50 zł.

Na całym obszarze Państwa polsk.
z przesyłką pocztową

5— zł.

Zagranicą

8— zł.

Redakcja niezanoszonych artykułów niezwra-
ca i nie honoruje. Listów nieopłaconych nie
przyjmuje. Za każdą zmianę adresu 50 gr.
Redakcja przyjmuje strony od godz. 11 do 13.

Rok XLIV

Kraków, sobota, dnia 13 lutego 1937 r.

Nr 44.

Madryt odcięty od świata!

Burgos, 12. 2. (PAT). Radiostacja tutaj sła komunikuje, że w przeciwieństwie do deklaracji gen. Miaja, droga Madryt — Walencja jest przecięta przez powstańców i wszystkie linie komunikacyjne stolicy znajdują się pod kontrolą oddziałów gen. Mola.

Ostatnie zdobycze wojsk narodowych

Avila, 12. 2. (PAT). Agencja Havasa donosi: w dniu wczorajszym oddziały powstańcze, dowodzone przez gen. Mola odcyły z nieprzyjaciela prawy brzeg rzeki Jarama i zajęły San Martin de la Vega, ostatni ośrodek oporu wojsk rządowych. Przednie strażce powstańcze posunęły się poza odnogę kolejową, wiodącą do Chincher i przecięły drogę, łączącą Madryt przez Argandę z Walencją.

Ostatnia ofensywa przyniosła powstańcom zdobycze terenową długości 20 km., a głębokości od 12 do 15 km. Czoło kolumny powstańczej znajduje się na północy przed Argandą, na południu zaś przed

Morata de Tajuna. Przeciwnik zdemoralizowany gwałtownością ataku, stawia tylko nieznaczny opór.

Salamanka, 12. 2. (PAT). Komunikat głównej kwatery powstańczej głosi, że na froncie Madrytu oddziały powstańcze posunęły się znacznie ku wschodowi i przekroczyły rzekę Jarama, wypierając wojska rządowe z zajmowanych pozycji. Oddziały rządowe pozostawili na placu boju około 100 zabitych i dwa czołgi. Oddziały armii południowej posuwały się dalej w prowincji Malagi i zajęły miejscowości Alofama, Munda i Laurin el Grande. W pobliżu Mo-

tril samoloty powstańcze straciły dwa samoloty rządowe.

1500 ROSJAN W NIEWOLI.

Teneryfa, 12. 2. (PAT). Radiostacja tu-tejsza donosi, że pośród jeńców, wziętych w Maladze, znajduje się około 1500 Rosjan.

AMBASADOR NIEMIECKI PRZY RZĄDZIE GEN. FRANCO.

Berlin, 12. 2. (PAT). Kanclerz Hitler mianował dotychczasowego charge d'affaires gen. Faupel, ambasadorem niemieckim przy rządzie gen. Franco.

Revolucja w Hondurasie

Londyn, 12. 2. (PAT). Agencja Reutersa donosi z Managua, że w Honduras (Ameryka Środkowa) rozpoczął się ruch rewolucyjny. Dwaj generałowie Josef Benito Mendoza i Augusto Almendades oraz szereg działaczy politycznych aresztowani zostali w Tegucigalpa po nieudanej próbie opanowania lotniska. Na wybrzeżu Atlantyku generał rewolucyjny Jose Davila stara się z wojskami rządowymi. Po zacieklej walce gen. Davila z resztkami rozbitych wojsk wycofał się w góry.

Echa kompromitującego wystąpienia p. Szeby

Oburzenie w Jugosławii

Biogród, 12. 2. (PAT). Oburzenie opinii jugosłowiańskiej z powodu książki Jana Szeby znalazło m. in. swój wyraz na łamach dziennika rządowego „Vreme”, który w artykule wstępnym, poświęconym tej sprawie pisze m. in.:

„Książka p. Szeby, czechosłowackiego posła w Bukareszcie o polityce państw Małej Ententy w stosunku do Rosji Sowieckiej, wywołała żywą dyskusję w parlamencie rumuńskim i w kołach politycznych. Oburzenie opinii rumuńskiej przeciw p. Szebie, jako pisarzowi, jest zupełnie usprawiedliwione. Książka p. Szeby nie tylko obraża uczucia narodu rumuńskiego, ale została też i w Jugosławii przyjęta z ostupieniem, tak ze względu na jej treść, jak i ze względu na ton, w jakim jest zredagowana. Prasa jugosłowiańska jest przekonana, że

rząd praski zlikwiduje przypadek p. Szeby w sposób najbardziej skuteczny”.

Utworzenie państwa czechosłowackiego było błędem — twierdzi lord Rothermere

Londyn, 12. 2. (PAT). Lord Rothermere ogłasza dziś na łamach „Daily Mail” gwałtowny artykuł skierowany przeciwko Czechosłowacji. — Lord Rothermere nazywa utworzenie państwa czechosłowackiego z jego licznymi mniejszościami narodowymi największym błędem powojennym. Konferencja pokojowa została — zdaniem lorda Rothermere zablokowana i utworzyła Republikę Czechosłowacką. Ten błąd istnieje przeszło 16 lat, ale obecnie staje się coraz wyraźniejszy, że nie da się utrzymać. Połową ludności stanowią nie Czesi. Atakując sojusz Czechosłowacji z Sowietami, lord Rothermere potępia politykę czechosłowacką i stwierdza, że doprowadziła ona do tego, iż Czechosłowacja spośród pięciu państw, które są jej sąsiadami, nie posiada ani jednego przyjaciela.

Ludność polska potępia publikację

Mor. Ostrawa, 12. 2. (PAT). Dzisiejszy „Dziennik Polski”, organ ludności polskiej w Czechosłowacji, zamieszcza na tytułowej stronie deklarację polskich stronnictw politycznych w Czechosłowacji, potępiającą publikację p. Szeby p. t. „Rosja i Mała Ententa w polityce światowej”.

Deklaracja, którą podpisały: zarząd Związku Śląskich Katolików i zarząd Stronnictwa Ludowego w Czechosłowacji stwierdza, że książka Szeby neguje istnienie tubylego żywiołu polskiego na Śląsku Cieszyńskim, nie uznając istnienia autochtonicznych Polaków w Republice Czechosłowackiej i występuje przeciw jakiegokolwiek ochronie prawnej mniejszości polskiej. Deklaracja solidaryzuje się ze stanowiskiem niektórych dzienników czeskich i słowackich jak: „Narodni Listy”, „Venkov” i „Slovak”, które wystąpienia p. Szeby nazwały nieodpowiedzialnym macaniem wody. Przez tę publikację, stwierdza w końcu deklaracja — p. Szeba przeciwstawia się unormowaniu stosunków polsko-czeskich, oddając tym samym jak najgorszą przysługę swej ojczyźnie.

Uroczystości 15-lecia koronacji Piusa XI w Rzymie

Citta del Vaticano, 12. 2. (PAT). Z okazji 15 rocznicy koronacji Piusa XI, odprawiona została w Kaplicy Sykstyńskiej uroczysta Msza św. w obecności 31 kardynałów, korpusu dyplomatycznego, akredytowanego przy stolicy św., rodziny Papieża, gubernatora Miasta Watykańskiego, wielkiego mistrza Zakonu Maltańskiego i szeregu dygnitarzy Państwa Watykańskiego. Ojciec św., który jest jeszcze nieco cieplej, nie był obecny. Mszę św. celebrował kardynał Nasalli Rocca. Chóry wykonały Mszę Palestrina na 4 głosy pod batutą maestro Perosiego. Po nabożeństwie Ojciec św. przyjął kardynała Granitodi-Belmonta, Bisleti i Caccia Dominioni, którzy w imieniu św. Kolegium Kardynałów złożyli najlepsze życzenia. Następnie Papież udzielił posłuchania arcybiskupowi Mediolanu kardynałowi Schusterowi i rektorowi Uniwersytetu Katolickiego w Waszyngtonie msgr. Corricham.

W Warszawie

Warszawa, 12. 2. (PAT). Dziś o godz. 10 rano z okazji 15 rocznicy koronacji Papieża Piusa XI zostało odprawione w katedrze św. Jana uroczyste nabożeństwo.

Celebrował je w asyście duchowieństwa ks. arcybiskup Gall. Na nabożeństwie obecni byli: Pan Prezydent R. P., marsz. Śmigły Rydz, marsz. Prystor, członkowie rządu z p. wicepremierem Kwiatkowskim, repre-

zentujący marszałka Sejmu wicemarszałek Podolski, ambasadorowie i posłowie państw, akredytowanych w Warszawie, podsekretarze stanu, senatorowie i posłowie, generałowie, przedstawiciele władz.

Świątynie wypełniły poczty sztandarowe związków i organizacji oraz działwa szkolna.

Plan parcelacyjny na rok 1937 i 1938

Warszawa, 12 lutego (PAT). Dnia 12. lutego br. pod przewodnictwem p. premiera Składkowskiego odbyło się posiedzenie Rady Ministrów, która uchwaliła rozporządzenie o ustaleniu na rok 1937 wykazu imiennego nie ruchomości podlegających przymusowemu wykupowi oraz rozporządzenie o ustaleniu planu parcelacyjnego na rok 1938.

Uchwalony przez Radę Ministrów wykaz imienny obejmuje 65.430 ha. gruntów, które w przypadku, gdyby nie zostały prywatnie rozparcelowane przez właścicieli w przeciągu 1937 r., ulegną przymusowemu wykupowi przez państwo na cele reformy rolnej. Poza województwami poleskim i stanisławowskim, w których parcelacja prywatna całkowicie w pełniła wyznaczony plan parcelacyjny oraz poza województwem śląskim, gdzie na górno-

śląskiej części tego województwa nie obowiązuje ustawa o reformie rolnej, wykaz imienny obejmuje wszystkie pozostałe województwa. Uchwalony jednocześnie plan parcelacyjny na rok 1938 obejmuje ogółem 100.000 ha gruntów.

Koło Posłów i Senatorów-Strzelców

Warszawa, 12 lutego (Telef.). Wczoraj w lokalu Zw. Strzeleckiego odbyło się posiedzenie nie organizacyjne Koła Posłów- i Senatorów-Strzelców. W posiedzeniu wzięli udział: prezes Zarz. Gł. Zw. Strzeleckiego mec. Paschalski, komendant główny Związku ppłk. Frydrych, senator Dobaczewski, senator Gwiżdż, poseł Kolbusz, poseł Minkowski, senatorowie Seip i Terlikowski. Po referacie komendanta głównego podpułk. Frydrycha i dyrektora biura Zarz. Głównego Zw. Strzeleckiego p. Gewickiego, posłowie i senatorowie, biorący udział w posiedzeniu uchwalili zawiązać na terenie izb parlamentarnych Koło Posłów- i Senatorów-Strzelców, uznając jednocześnie obecnych za komisję organizacyjną Koła.

Po katastrofie w kopalni „Wanda”

Chorzów, 12 lutego (PAT). Z dna szybu kopalni „Wanda”, gdzie przed tygodniem wydarzyła się katastrofa, usunięto już całą nagromadzoną tam wodę. Wydobyto również ostatniego z trzech zabitych górników. Bejdale. — Obecnie urząd górniczy przeprowadza dochodzenie ustalania kto ponosi winę katastrofy.

Dochodzenia dyscyplinarne przeciwko 120 studentom — rozpoczęte

Warszawa, 12. 2. (Telef.). W Szkole Gł. Handlowej rozpoczęły się dochodzenia dyscyplinarne przeciwko blisko 120 studentom i studentkom. — Dochodzenia pozostają w związku z zajęciami, które rozegrały się w jesieni ub. roku, kiedy policja wkroczyła na teren uczelni. Dochodzenia dyscyplinarne objęły studentów, którzy byli wówczas zatrzymani przez policję. Komisja dyscyplinarna, urzędująca w min. oświaty w sprawie blokady uniwersytetu warszawskiego zapowiedziała, że wyroki jej nie będą ogłoszone z nazwiskami studentów. Po zakończeniu prac komisji podany zostanie ogólny

nie wyrok w stosunku do 300 oskarżonych akademików, którzy brali udział w blokadzie.

KONIEC STRAJKU W SAMOCHODOWYM PRZEMYSLE AMERYKAŃSKIM.

Detroit 12 lutego (PAT). „Generals Motors Co” podaje, że w poniedziałek rano wraca do pracy 135 tys. robotników. 25.000 przystępuje do pracy w czwartek, kiedy już pracownicy będą szli normalnie. Jak obliczają, straty firmy spowodowane 42 dniami strajku sięgają 160 milionów dolarów.

Marszałek Rydz-Śmigły obywatelem honorowym Kielce

Warszawa, 12 lutego (PAT). Marszałek Śmigły-Rydz przyjął dziś na audyencji delegację m. Kielce, która wręczyła panu marszałkowi dyplom nadania obywatelstwa honorowego miasta Kielce.

Kraje arabskie wobec sprawy Aleksandretty

Damaszek, 12. 2. (PAT). Rozstrzygnięcie sprawy Aleksandretty nie wywołało w krajach arabskich większego echa. Prasa syryjska wypomina to, zaznaczając, że Syria zawsze stała solidarnie przy idei arabskiej przeciwko jej przeciwnikom i dziś spotyka się z odosobnieniem. Jedyna Palestyna zaprotestowała wraz z Syrią przeciwko wyrokowi Ligi Narodów. Irak podkreśla swoją przyjaźń z Turcją, Persja zanadto trzymać się ma paktu z Anglią, Egipt zajęty jest nowym traktatem z Anglią i polityką przyjaźni z Włochami. Liban patrzy na sprawę Aleksandretty jak na ciekawy film. Większość dzienników arabskich pragnie poświecić Syrię dla uspokojenia Turcji. Nawet Hedżas zdaje się być obojętny w tej sprawie. Prasa zaznacza, że powodem tego są sojusze zawarte przez państwa arabskie z mocarstwami europejskimi, grającymi pierwszoplanową rolę w Lidze Narodów, i dodaje, że widać jasno, jak kraje arabskie są słabe i lękliwe, jak idea panarabska jest nierealna w dzisiejszych czasach. Prasa libańska odpowiada na te zarzuty, że trudno przypuścić, by Egipt, Irak i Hedżas dla niekrytycznych oczów mobilizowały się przeciwko Turcji.

Napężenie w Syrii

Damaszek, 12. 2. (PAT). Bazyry we wszystkich miastach syryjskich jak też w Trypolisie pozostają nadal zamknięte na znak protestu przeciw załatwieniu przez Ligę Narodów sprawy Aleksandretty. Wzburzenie nie ustępuje, manifestacje nie mają końca. Rozeszła się pogłoska, że premier syryjski wybiera się na sesję marcową Rady Ligi Narodów, by tam osobiście bronić praw Syrii do Aleksandretty.

„Śmierć albo Aleksandretta“

Damaszek, 12. 2. (PAT). Rząd zawiesił dziennik, nawołujący oficjalnie do wojny z Turcją. Grupa studentów udała się do ministra wojny, żądając uzbrojenia studentów i wysłania ich do Aleksandretty. Rząd syryjski zapowiedział, że o ile żądania Syrii nie zostaną przez Ligę Narodów spełnione, poda się do dymisji i stanie na czele tłumów, by bronić praw Syrii. Tłumy wołają „śmierć albo Aleksandretta“.

Wódz Arabów-katolików wybiera się z wizytą do Papieża

Bejrut, 12. 2. (PAT). Patriarcha maronicki, duchowy wódz Arabów-katolików, wielki zwolennik niepodległości państw arabskich, pierwszy ambasador nacjonalistów syryjskich, przyjaciel muzułmanów, wybiera się na wiosnę do Europy, by złożyć tradycyjną wizytę Papieżowi. Rząd francuski korzystając z tego zaprosił pa-

Zmarł b. wódz armii rosyjskiej

Rzym, 12. 2. (PAT). Zmarł tu w 72 roku życia gen. Bazyli Hurko b. szef sztabu generalnego i b. naczelny wódz armii rosyjskiej w 1917 roku.

Księżna Piemontu powiła syna

Rzym, 12. 2. (PAT). Agencja Stefani do nosi z Neapolu: dziś o godz. 4, min. 30 księżna Piemontu Maria Jose powiła dziecko płci męskiej. Wiadomość o tym wywołała manifestacje radosne ludności.

Rzym, 12. 2. (PAT). Syn Księstwa Piemontu, przyszły następca tronu włoskiego po ojcu ks. Humbecie, otrzyma prawdopodobnie imię Wiktora Emanuela. W Neapolu i w miastach, które są siedzibami dowództwa korpusów, z okazji tych urodzin oddanych będzie 101 strzałów armatnich.

Pożar w kopalni nafty

Boryslaw, 12. 2. (PAT). Wczoraj o g. 2. po północy wybuchł pożar w kopalni nafty „Znicz“, będącej własnością firmy Eisenstein w Boryslawie. Spłonęła wieża wiertnicza, hala maszyn i urządzenia wewnętrzne oraz zbiorniki ropy, w którym znajdowały się dwa wagony ropy. Przyczyna pożaru nieustalona. Szkody wynoszą ok. 20.000 zł.

Kopalnia „Znicz“ produkowała miesięcznie 4 wagony ropy. Prawdopodobnie do odbudowy szybu odzyska on swą dawną produkcję o ile rury wiertnicze nie zostały zniszczone.

triarchę do Paryża. Patriarcha otrzymał również zaproszenie od Mussoliniego, który ofiarował mu gościnę rządu faszystowskiego w czasie jego pobytu w Rzymie.

Arabowie palestyńscy przygotowują się do nowego powstania?

Damaszek, 12. 2. (PAT). Ostatnie wiadomości donoszą o wzroście terroru w Palestynie. Równocześnie z tym daje się odczuwać wzmożone zaniepokojenie opinii publicznej, wywołane wiadomościami o bliskim ustąpieniu obecnego wysokiego komisarza angielskiego i zastąpieniu go przez gen. Dill'a, co oznaczać by miało zmianę orientacji angielskiej w sprawie Palestyny i chęć szukania nowych dróg wyjścia z wytworzonej tam sytuacji. Mówi się głośno, że Arabowie palestyńscy przygotowują się do nowego powstania.

Sprawa Grzeszolskiego wraca znów do Sądu Apelacyjnego

Warszawa, 12 lutego. (Telef.). Przed Sądem Najwyższym odbył się proces Grzeszolskiego z Sosnowca, który jak wiadomo, był skazany w pierwszej instancji na karę śmierci, zaś w drugiej został uniewinniony. Prokurator wniósł skargę kasacyjną i domagał się uchylecia wyroku Sądu Apelacyjnego. — Obrońca Grzeszolskiego adwokat Zygmunt Hofmokr-Ostrowski nadesłał obszerną odpowiedź na skargę kasacyjną, w której prosił o

Dekret lasowy na komisji senackiej

Warszawa, 12. 2. (Tel.). Dziś Sejm rozpoczął dyskusję szczegółową nad budżetem i w ciągu trzech godzin załatwił 6 działów preliminarza. Jedynie przy budżecie Sejmu i Najwyższej Izby Kontroli toczyła się nieco dłuższa dyskusja, zaś omawianie innych działów ograniczyło się do przemówień referentów.

Uwaga kół politycznych skupia się dziś raczej na obradach Komisji Rolnej Senatu, która o godz. 16. po południu przystąpiła do rozpatrywania uchwałonych przez Sejm zmian w dekreście o Lasach Państwowych. Na posiedzenie przybył min. Paniałowski i jeszcze raz przedstawił swe stanowisko w tej sprawie. Za przyjęciem wniosku w brzmieniu Sejmu wypowiedzieli się senatorowie konserwatywni z księciem Radziwiłłem na czele, przeciwko wnioskowi senato-

rowie z t. zw. „Naprawy“ przede wszystkim senator Małski. Głosowanie nad wnioskiem przewidziane jest dopiero później wieczorem, gdyż czas między godz. 19 a 22. ma być poświęcony udziałowi w zebnaniu Klubu Dyskusyjnego. Według pogłosek kuluarowych, większość komisji senackiej opowiada się za utrzymaniem wniosku w brzmieniu, uchwalonym przez Sejm.

Sprawa ZNP i młodzieży akad. w Komisji Senackiej

Warszawa, 12 lutego (Telef.). Komisja Budżetowa Senacka rozpatrywała dziś przez cały dzień budżet Ministerstwa Oświaty przy udziale min. Świętosławskiego, przy czym słuchano w dyskusji znajduje sprawę Zw. Nauczycielstwa Polskiego i zajęcie w wyższych uczelniach. Referent budżetu sen. Ehrenkrentz, który należy do t. zw. postępowej grupy, wypowiedział się w obronę Zw. Nauczycielstwa Polskiego a za zaostrzeniem represji przeciwko młodzieży akademickiej. Podobne stanowisko zajmują inni senatorowie, nastrojeni lewicowo.

Życzenia P. Prezydenta R. P. dla Ojca św.

Warszawa, 12. 2. (PAT). Z okazji 15 rocznicy koronacji Ojca św. Prezydent Mościński przesłał pod adresem Jego Świątobliwości Piusa XI, telegram następującej treści:

„W imieniu całej Polski, która w ciągu długich tygodni z żywym i pobożnym niepokojem śledziła wiadomości, dotyczące stanu zdrowia Waszej Świątobliwości i która przylączyła się dziś z uczuciem szczególnego przywiązania do radości, wywołanej w całym świecie katolickim przez jego postępujący powrót do zdrowia, proszę Waszą Świątobliwość aby z okazji rocznicy koronacji raczył przyjąć wyrazy hołdu i mego synowskiego przywiązania, jak również najgorętsze i wciąż żywe moje oraz narodu polskiego życzenia całkowitego powrotu do zdrowia Waszej Świątobliwości oraz długiego i coraz bardziej chwalebnego panowania apostolskiego.“

Sprzedaż nieistniejącego wagonu zboża

Kraków, 12 lutego. Niejaki Stan Kaczmarek, wielokrotnie karany oszust przez sądy w Poznaniu, Częstochowie i N. Sączu, podrobił wórniki listów przewozowych na 3 nie istniejące wagony zboża i sprzedał je kilku kupcom żydowskim. Za to sprytne oszustwo Kaczmarek skazany został na 1 rok i 10 mies. więzienia.

Pożar na Kasprowym Wierchu

Kraków, 12 lutego. W budynku dworca kolejki linowej na Kasprowym Wierchu wybuchł pożar, który poważnie zagrażał stacji. W czasie palenia w piecu w restauracji stałej służący Fr. Dymek użył benzyny, która wybuchła wzniecając pożar. Ogień strawił część urządzenia jednego z pokoiów i windę restauracyjną, wyrządzając kilkadziesiąt złotych szkody. Szybka akcja ratunkowa uratowała budynek staacyjny, któremu groziło poważne niebezpieczeństwo.

Łamacz lodów opuścił Gdynię

Gdynia, 12 lutego (PAT). Estoński łamacz lodów „Tasuja“ po wykonaniu wszystkich prac, związanych z łamaniem lodu w porcie wyszedł dziś z Gdyni udając się w powrotną drogę do Tallina. Okres silnych mrozów już minął, prognoza meteorologiczna na najbliższy okres nie przewiduje większych zmian atmosferycznych, wobec czego obecność łamacza lodów w porcie jest już zbędna, zwłaszcza że silne holowniki portowe mogą w dostatecznej mierze zapewnić normalny ruch statków w porcie.

Hiszpański statek w Gdyni

Gdynia, 12 lutego (PAT). Przybył do portu po raz pierwszy od chwili wybuchu powstania w Hiszpanii trampowy statek hiszpański „Margari“. Statek „Margari“ posiadający pojemność 1880 tm., a płynący pod starą flagą republikańską koloru czerwono-żółto-liliowego, opuścił swój macierzysty port w Bilbao w dniu 20 października ub. roku i od tego czasu nie był ani razu w żadnym porcie hiszpańskim. Statek „Margari“ przywiózł do Gdyni z Dakaru ładunek rudy manganowej.

Zabotyński za emigracją żydów z Polski

Londyn (PAT). Przed komisją królewską do spraw Palestyny, która powróciła do Londynu i rozpoczęła tu urzędowanie, składał zeznania przywódca nowej organizacji syjonistycznej Zabotyński. Zeznania Zabotyńskiego wywołały duże zainteresowanie. Komisja słuchała ich w jednej z sal komisyjnych Izby Lordów. Zabotyński stwierdził, że Palestyna bynajmniej nie jest krajem przeludnionym, lecz przeciwnie, że pojemność tego kraju nie była dotąd należycie wyzyskana. Jeżeli gęstość zaludnienia Palestyny doprowadzić choćby do poziomu Wali, to zdaniem Zabotyńskiego, Palestyna mogłaby być zamieszkała bez trudności przez przeszło 10-milionową ludność. Gdyby zaś doprowadzić Palestynę do maksimum współczesnego rozwoju i wziąć za kryterium gęstość zaludnienia Belgii, to Palestyna z łatwością pomieściłaby 18 milionów ludności. Zabotyński podkreślił, że na myśli Palestynę po obu stronach Jordanu, t. j. teren, na którym mieszka obecnie 1.600 tys. ludzi.

Zabotyński z wdzięcznością wspomina i inicjatywę rządu polskiego w Genewie, mającej na celu znalezienie terenów imigracyjnych dla mas żydowskich i oświadcza, że całkowicie uznaje szczerotę intencji rządu polskiego, któremu przy tej okazji wyraża podziękowa-

nie. Zabotyński przeciwstawił się syjonistom, jako nie traktującym zagadnienia w całej jego rozciągłości. Syjonizm — zdaniem Zabotyńskiego — nie porusza istoty zagadnienia, mianowicie sprawy znalezienia obszarów dla przyszłego rozwoju mas żydowskich. Zabotyński domaga się, aby Palestyna stała się w swej większości żydowska. Postulat większości żydowskiej w Palestynie jest dla Zabotyńskiego postulatem minimalnym, z którego dopiero wynikać może dalsza akcja na rzecz utworzenia prawdziwej siedziby żydowskiej w istotnym tego słowa znaczeniu. Dokona się to jednak dopiero wówczas, gdy w Palestynie osiedli się 4 do 5 milionów żydów, nie znajdujących obecnie należytych środków rozwoju w Europie wschodniej.

Kończąc zeznania Zabotyński podkreślił, że przede wszystkim rząd brytyjski powinien ogłosić obowiązującą interpretację mandatu. Zabotyński wypowiedział się przeciw równouprawnieniu żydów i Arabów w Palestynie, twierdząc, że właściwa interpretacja mandatu opartego, na deklaracji Balfoura, dopuszcza tylko taki stan rzeczy, w którym to stanie żydzi byłiby uprzywilejowani, bowiem tylko na zasadzie uprzywilejowania, żydzi zbudować mogą w Palestynie prawdziwą siedzibę narodową.

Pomyślny rozwój produkcji hutniczej

Warszawa, 12 lutego (PAT). Według danych prowizorycznych wytwórczość hutnictwa żelaznego w styczniu br. w porównaniu z grudniem ub. r. wykazała wzrost produkcji surówki o 7 proc., stali o 0.7 proc., wytworów walcowanych o 15.6 proc. i rur o 8.8 proc. W porównaniu ze styczniem ub. roku wytwórczość surówki wzrosła o 66 proc., stali o 62 proc. wyrobów walcowanych o 90.4 proc. i rur o 26.6 proc.

Wytwórczość hutnictwa cynkowo-olowi-

GIELDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 12. 2. (Telef.). Gielda dewizowa: Holandia 288.65; Berlin 212.36; Bruksela 89.10; Gdańsk 100.00; Londyn 25.90; Nowy Jork 5.285; Paryż 24.65; Praga 18.88; Zurich 120.60; Wiedeń 99.00; marka niemiecka srebrna sprzedaż 132.00; kupno 128.00; 4 proc. pożyczka konsolidacyjna 50.12½; 7 proc. pożyczka stabilizacyjna 44.00; inwestycyjna pierwszej emisji 65.00; drugiej emisji 65.50; dolarówka 48.00; 5 proc. konwersyjna 52.50; dolarowa 63.00.

Odwolania Zjazdu komendantów Zw. Legionistów

Warszawa, 12. 2. (Telef.). W Kołach politycznych zwracają uwagę na odwołanie zjazdu komendantów okręgowych Zw. Legionistów, który miał się odbyć w ciągu lutego. Odwołanie to następuje już po raz drugi, pierwszy raz bowiem odprawa komendantów Związku miała się odbyć w grudniu. Ogólnie łączą to zarządzenie z przeciąganiem się przygotowań do proklamowania organizacji nowego obozu politycznego.

Zdala od społeczeństwa

Na naszej wewnętrznej arenie politycznej dominują w chwili obecnej: z jednej strony walka w Sejmie i w Senacie z dwoma ministrami, mianowicie ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych J. Poniatowskim oraz ministrem skarbu i zarazem wicepremierem E. Kwiatkowskim, z drugiej strony walka obu ciał parlamentarnych o podniesienie swego autorytetu w stosunku do rządu. Oba powyższe zjawiska są związane ze sobą jak najściślej i właściwie z dużą dozą słuszności można powiedzieć, że drugie jest funkcją pierwszego.

CZY WOTUM NIEUFNOŚCI?

Punktem kulminacyjnym tej walki było wtorkowe posiedzenie Sejmu i walna batalia o nowelizację dekretu leśnego, zakończona, jak wiadomo, przegraną rządu, po wielce znamiennej incydencie, dotyczącym tłu maczenia woli i myśli marsz. Piłsudskiego. Po głosowaniu oznaczającym odrzucenie stanowiska rządu, w rozmowach kulturalnych zastanawiano się, czy nawet p. min. Poniatowski nie wyciągnie konsekwencji ze stanowiska Sejmu i nie poda się do dymisji. Zaznaczyć należy, że min. Poniatowski nie ma formalnego obowiązku ustąpienia, gdyż zwykle głosowanie nad ustawą nie oznacza wotum nieufności.

W myśli systemu, wprowadzonego przez obecną konstytucję rząd może otrzymać wotum nieufności jedynie w formie wyrażonej, a nawet i wtedy nie musi ustąpić, gdyż wotum nieufności nie wiąże Prezydenta Rzeczypospolitej, przed którym rząd jest przede wszystkim odpowiedzialny. Wyrażają przekonanie, że rząd stanął właśnie na znaczącym wyżej stanowisku, iż chodziło nie o ministra, lecz o stosunek do projektu ustawy i nie uważa, by to głosowanie miało znaczenie polityczne. Dowodem doniosłego znaczenia wtorkowego posiedzenia Sejmu jest fakt, że już nazajutrz byli przyjęci na audiencję przez P. Prezydenta Rzpltej pp. premier i wicepremier, zaś w czwartek również min. Poniatowski, zaatakowany ponownie, tym razem nie w Sejmie, lecz na posiedzeniu Komisji Budżetowej Senatu, już nie tylko za gospodarkę leśną, ale i za plany reformy rolnej. Mianowicie senator Sierozynski, jako referent, zarzucił ministrowi rolnictwa przy omawianiu budżetu Min. Rolnictwa, że poświęca parcelacji zbyt dużo miejsca i że obniża cenę parcelowanej ziemi. Ostro zaatakował gospodarkę min. rolnictwa również sen. Kozłowski, b. premier, przy czym sen. Kozłowski zupełnie otwarcie wystąpił także przeciwko wicepremierowi Kwiatkowskiemu. Tyle o walce przeciwko dwóm ministrom, jakkolwiek faktów dowodzących tej walki można by przytoczyć więcej.

„CIEŻAR MANDATU POSELSKIEGO”

Walka obu Izb o podniesienie swego autorytetu, ujawniła się już wielokrotnie, m. in. na czwartkowym plenarnym posiedzeniu Sejmu. Generalny referent budżetu poseł Duch, zaznaczył mianowicie, że „wykonywanie mandatu poselskiego nie należy dziś do łatwych obowiązków w Polsce”, a przyczyną tego dopatrzyl się w okresie pełnej demokracji parlamentarnej, kiedy to autorytet Sejmu został mocno podważony. Poseł Duch zaznaczył, że trzeba będzie wiele pracy ze strony obecnego i przyszłych Sejmów, ażeby zaufanie do nich przywrócić. Referent uskarżał się następnie na ataki prasy na ciała parlamentarne, a pod adresem władzy wykonawczej wysunął ogólnie żądanie zniesienia, jak się wyraził, „amplitudy wahań między władzą ustawodawczą a wykonawczą”.

GRA POLITYCZNA.

Naszkicowane powyżej zjawiska są tylko do pewnego stopnia wynikiem szczerości, natomiast wiele w nich jest pierwiastków czystej gry politycznej, prowadzonej

przez konserwatystów, zachęcających obie Izby do ujawnienia samodzielności, a popieranych przez grupę pułkownikowską p. Sławka. Grupa ta, odsunięta od wpływu bezpośredniego na sprawy państwowe, usiłuje się odegrać w drodze różnych „spisków”, które są charakterystyczną cechą działalności p. Sławka. Są to wszystko przejawy fermentów wewnętrznych w obozie przerwadnym. Fermenty te usiłuje załagodzić mediator p. Miedziński, któremu przypisuje się działanie w łączności z p. Kocem.

SŁOWA NIE WYSTARCZA.

Społeczeństwo nie przywiązuje do powyższych zjawisk większej wagi, gdyż ma

to głębokie przekonanie, że są to gry polityczne, w ramach niewielkiej grupy ludzi, głuchych na to, co dzieje się w społeczeństwie. To też w tych warunkach nie mogą odnieść należytego skutku słowa p. wicepremiera, który w jednym z przemówień w Komisji Budżetowej podniósł doniosłość czynnika zaufania, sceptycznie muszą być również przyjęte słowa p. Duchy, który mówił w czwartek w Sejmie o potrzebie konsolidacji narodu i potrzebie zakończenia długiego okresu przejściowego. Słów było dość, muszą nastąpić czyny, któreby dały podstawę do silniejszego związania obywatela z państwem.

p. c.

— 0-0-0 —

Kino „PROMIEN” T. S. L. Podwale 6. Telefon 124-26.

Ulubienicy krakowskiej publiczności **LILIAN HARVEY i WILLY FRITSCH** oraz znakomity artysta-komik **Paweł Kemp** w wesołej, niezwyklej komedii muzycznej **DZIECI SZCZĘŚCIA**. Po raz pierwszy w Krakowie. Na ekranie kina Promień TSL.

Przegląd prasy...

Plan inwestycyjny a polityka

Inwestycyjny program rządu wywołał w całej prasie żywą dyskusję. Prasa zaznacza, że nie należy spodziewać się wielkich skutków gospodarczych, jeśli nie uzdrowi się samego życia politycznego.

„Nie wdając się — pisze „Polonia” — chwilowo w ocenę planu inwestycyjnego min. Kwiatkowskiego i nie przesądając, czy nawet najbardziej realny i najoptimistyczniejszy program, głoszony w sanacyjnym Sejmie ustami sanacyjnego ministra, wywołać zdoła zbiorowy entuzjazm i zaufanie społeczeństwa, powstanie nowego obozu i zespolenie przez niego rozbitego społeczeństwa możliwe jest jedynie w oparciu o pewien przewrót w nastawieniu społeczeństwa do rządu. Jedynie wówczas bowiem najlepiej nawet opracowana deklaracja ideowa nie pozostanie oderwanym od życia frazesem papierowym.

I tutaj leży cała tragedia i niemoc p. Koca i jego współpracowników. Ograniczenie w możliwościach personalnych do jednej jedynie (choć tak niejednolitej) grupy, obciążeni niesławną hipoteką lat minionych i oddaleni zupełnie od społeczeństwa polskiego, nie potrafili nawet malowaniem optymistycznych wizji ekonomicznych, nawet rozpoczęciem zamierzonych inwestycji stworzyć w społeczeństwie zaufania i wiary do siebie, nie potrafili zbudować ideowego, masowego ruchu politycznego. A bez oparcia o taki ruch nie można przecież rządzić.”

W tym samym duchu pisze „Wieczór Warszawski”. Jego zdaniem:

„Do celowego, szybkiego i oszczędnego wykonania wszelkich planów gospodarczych, zwłaszcza takich, jak plan inwestycyjny, mający za sobą opinię całego społeczeństwa, potrzebna jest kompozycja zarówno polityczna, jak i gospodarcza. „Poezja” i proza powinny tu podać sobie ręce, a wtedy spełni się ostrożna przepowiednia p. wicepremiera Kwiatkowskiego, że może nie będzie od razu całkiem dobrze, ale będzie lepiej.”

Tego samego zdania jest warszawska „Depesza” będąca wyrazicielem poglądów średnich sfer gospodarczych:

„Zdaje się — stwierdza — że p. wicepremier Kwiatkowski ma przecucie zwątpień istniejących z tych i wielu innych powodów.

W dyskusji nad referatem generalnym stwierdził, że możemy już pracować pozy-

tywnie i wzmacniać nasze gospodarstwo i obronność. A gdybyśmy potrafili dołączyć do tych konkretnych materialnych odpowiedzią podbudowę psychiczno-polityczną, to rezultaty mogłyby się spórogować i uwielokrotnić! Tak jest!”

Czy nie za wielkie wymagania?

„ABC” zajmuje się wystąpieniem p. Szeby, omawiając jednocześnie stosunki polsko-czechosłowackie. Z artykułu należy wnioskować, że „ABC” sądzi, że wystąpienia antypolskie Czechów są niczym innym jak prowokacją sowieckich agentów w Czechach. Poza tym „przyszła idea wielkiego bloku” wymaga, zdaniem „ABC”, zachowania Czechosłowacji i co najmniej stosunków poprawnych polsko-czeskich.

„Dlatego też — pisze dalej „ABC” — z całą stanowczością, ale również i z całym spokojem powinniśmy traktować wszelkie błędy polityki czechskiej w stosunku do nas. A w każdym razie musimy zupełnie jasno powiedzieć, że niezależnie od wszystkiego nie chcemy zniszczenia państwa czechosłowackiego, gdyż właśnie z punktu widzenia interesu polskiego, istnienie jego jest potrzebne.

Taka pewność, że Polska może być wiernym sprzymierzeńcem, może najbardziej przyczynić się do wzmocnienia żywiołów niechętnych dyktaturze sowieckiej i pragnących prowadzić naprawdę narodową politykę.”

Zimna krew w polityce jest konieczna. Ale musimy stwierdzić, że każda cierpliwość ma swoje granice. Dla każdego Polaka, bez względu na przekonania polityczne, książka p. Szeby wysuwająca koncepcję rozbioru Polski, koncepcję zaakceptowaną przez urzędującego ministra spraw zagranicznych Czechosłowacji — jest prowokacją. I w tych warunkach wydaje nam się, że wymagania „ABC” są nieco za wielkie.

Dlaczego Radka nie skazano na śmierć

„Kurier Wileński” sądzi, iż Radek i Sokolnikow dlatego nie zostali skazani na karę śmierci, iż będą potrzebni do „popelnienia” nowych przestępstw.

„Po zabójstwie np. Kirowa GPU”, wykryło „centrum leningradzkie” (Nikołajew i towarzysze), „centrum moskiewskie” (Zinowiew i towarzysze). Za przynależność do „centrum moskiewskiego”, Zinowiew, Kamieniew i in. w styczniu 1935 r., byli skazani po 10 lat. Potem okazało się, że oni siedząc w więzieniu zorganizowali tak zwane „centrum zjednoczonego żydowsko-trockistowskiego bloku”, za co w sierpniu 1936 r. byli skazani na rozstrzelanie.

Wobec tego nie ma żadnej pewności, że „równoległe centrum” jest już ostatnie i że wyrok na Radka, Sokolnikowa, Arnolda i Stroikowa jest ostateczny. Wręcz odwrotnie, wszystkie znaki na niebie i ziemi sowieckiej przemawiają za tym, że o ile oni szybko nie umrą w więzieniu — to z pewnością wzorem Zinowiewa i innych zorganizują nowe „centrum kontrewolucyjne” i ponownie zasiądą na ławie oskarżonych.

A wówczas już ich nie minie kara śmierci.”

Wewnętrzne troski Austrii

W sytuacji wewnętrznej w Austrii od czasu sensacyjnego rozwiązania na jesieni ub. roku Heimwehry i innych organizacji paramilitarnych panuje pozorny spokój. Piszemy pozorny, gdyż mimo, że nie widzi się obecnie, jak w latach poprzednich, wyraźnej i ostrej walki politycznej między rządem a nielegalną opozycją hitlerowską i socjal-komunistyczną, to jednak nie brak objawów głębokich fermentów, nurtujących w życiu Austrii.

Socjal-komunizm jest niewątpliwie w Austrii złamany. Natomiast narodowy socjalizm zmienił jedynie swą taktykę od czasu zawarcia układu niemiecko-austriackiego z 11 lipca ub. r. Nie atakuje już rządu kanclerza Schuschnigga wprost, nie urządza spisków i demonstracji, lecz działa i rozwija się, organizując się wewnętrznie i starając się przeniknąć wszędzie. W czasie jednej z rozpraw sądowych o istnienie tajnej organizacji hitlerowskiej dyrektor bezpieczeństwa Dolnej Austrii oświadczył w sądzie, że wiadomo mu doskonale, iż młodzież narodowo-socjalistyczna w całej Austrii jest zorganizowana na zasadach wojskowych, jest każdej chwili gotowa stworzyć oddziały S. A.

Obóz rządowy stanowi, jak wiadomo, formacja Frontu Patriotycznego, którego kierownikiem — po usunięciu księcia Starhemberga — jest osobiście kanclerz Schuschnigg. Obok elementów katolickich w skład Frontu Patriotycznego wchodzi część dawnej Heimwehry oraz legitymistów, którzy wewnątrz Frontu zachowali swoją własną strukturę organizacyjną i swobodę w propagowaniu idei osadzenia na tronie Ottona. Ze strony kanclerza Schuschnigga i jego otoczenia są od pewnego czasu czynione próby rozszerzenia Frontu Patriotycznego przez przyłączenie do niego pewnych kół narodowo-niemieckich (t. zw. grupy „betont Nationale”). Pierwszym wyrazem tych usiłowań była jesienna rekonstrukcja rządu, podczas której weszli do gabinetu przedstawiciele tych właśnie kół: von Glaise-Horstenau jako minister spraw wewnętrznych i Neustädter-Stürmer jako minister bezpieczeństwa. Jak dotąd nie nastąpiły jednakże akty dalsze. Kola niemieckonarodowe wysuwają jako warunek przystąpienia do Frontu Patriotycznego otrzymanie pełnej autonomii organizacyjnej w jego ramach, podobnej do tej, jaką mają legitymiści. Kanclerz Schuschnigg jednakże odmawia.

Kola niemieckonarodowe przystąpiły więc do tworzenia własnej zakapturzonej organizacji politycznej. W Grazu powstał „Ostmärkische Volksverein”, wysuwający jako cel oficjalny szerzenie niemieckiej kultury, będący jednakże faktycznie organizacją grupy „betont Nationale”. Nad nowym związkiem protektorat objął min. Glaise-Horstenau.

Przykład kół niemieckonarodowych pobudził i innych. Grupa b. heimwehrowców, zwolenników księcia Starhemberga, utworzyła w Linzu organizację pod nazwą „Kameradschaftsverband ehemaliger Heimat-schützer”, a zwolennicy Feyy powołali do życia we Wiedniu „Unterstützungsverein ehemaliger Schutzkorpsleiter”. Obydwa te związki wysuwają również na zewnątrz cele kulturalne, de facto zaś są organizacjami politycznymi. Na tle tego stanu rzeczy ferment wewnętrzno-polityczny w Austrii niewątpliwie ponownie wzrósł.

W organizacji ruchu legitymistycznego w Austrii zaszły ostatnio dość poważne zmiany. Kierownictwo ruchu zostało podporządkowane utworzonej ostatnio wielkiej radzie z gen. Danklem na czele. Zmiany te przypisuje się powszechnie ingerencji kanclerza Schuschnigga, który postarał się o to, by na czele ruchu legitymistycznego stanęli ludzie, akcentujący bardziej dobitnie, niż to miało miejsce dotąd, wyłącznie wewnętrznoaustriacki charakter projektowanej restauracji Habsburgów. Chodziłoby tu o podkreślenie wyrzeczenia się przez Habsburgów pretensyj do krajów sukcesyjnych, co powinno ułatwić przeprowadzenie całej sprawy na terenie międzynarodowym. Kanclerz Schuschnigg zdaje sobie bowiem sprawę, że ostateczna rozgrywka polityczna w Austrii będzie prawdopodobnie miała miejsce między hitleryzmem a legitymizmem. Sam kanclerz jest, zdaje się, zwolennikiem monarchii habsburskiej, lecz uważa, że sprawa jej restauracji jeszcze nie dojrzała i że musi być ona poprzednio wszechstronnie przygotowana.

J. MAK.

„Złóż grosz na Fundusz Szkoln. Polskiego za Granicą”

Niewyczerpane źródło tematów do kazań pasyjnych, daje jedyne tego rodzaju polskie dzieło

X. Józefa Kaczmarczyka prof. U. J.

Męka Jezusa Chrystusa według Czterech Ewangelij

Cena egzemplarza zł. 4.—

do nabycia

w Księgarni Krakowskiej, Kraków, św. Krzyża 13.

Kronika kulturalna

„HALKA“ W NIEMCZECH. Po zeszłorocznych sukcesach „Halki“ w Berlinie, a następnie w Erfurcie i Chemnitz, na dzień 19 bm. zapowiedziana jest premiera „Halki“ w operze w Sondershausen, będącej filią Staatstheater w Gotha (Turyngia). Partię Jontka śpiewać będzie Al. Hens, młody utalentowany tenor polski, który niedawno debiutował w Niemczech z niezwykłym sukcesem. Próby odbywają się pod kierownictwem naczelnego dyrektora teatru dr. von Wartischa, znanego publiczności polskiej z Filharmonii Warszawskiej, gdzie dyrygował koncertem w lutym ub. roku. W pierwszych dniach marca „Halka“ wystawiona będzie w Gotha.

D. BIEDNYJ PRZYWRÓCONY DO ŁASK? Na uroczystej akademii urządzonej z okazji 100-tych rocznicy śmierci Puszkina w Moskwie przemawiał Demian Biednyj. Jest to jego pierwsze publiczne wystąpienie po zdezawuowaniu go jako urzędowego piewcy z powodu jego antypatriotycznej opery-farsy „Bohaterzy“. Wystąpienie publiczne Biednego oceniane jest w kołach moskiewskich jako dowód przywrócenia go do łask, jeżeli nie całkowicie, to w każdym razie w znacznym stopniu.

ZA DUŻO SZKÓŁ WYŻSZYCH W NIEMCZECH? Jeden z reformatorów szkolnictwa akademickiego w Niemczech — dr. Ernst Kriek, ogłosił w „Hamburger Fremdenblatt“ artykuł na temat nadmiernej liczby szkół wyższych w Niemczech. Autor pisze, że istniejące dziś szkoły akademickie stały się „uborem zbyt szerokim dla narodu niemieckiego“. Bez względu na wszelkie partykularyzmy należy więc zastosować radykalny środek: zmniejszyć o 1/3 obecnych uczelni wyższych, „przebrać gruntownie“ ciała profesorskie i pozostałe szkoły zasadniczo przebudować. Stosowanie wszelkich półśrodków prowadzi do upadku i nie usuwa ujemnych następstw „ekspansji liberalistycznej“ w dziedzinie wiedzy. Tak bolesna operacja jest konieczna w myśl zasady, że „dobro powszechne idzie przed dobrem jednostki“.

ŚLADY PRASTAREJ CYWILIZACJI W STREFIE PODBIEGUNOWEJ? Prof. sowieckiej akademii umiejętności w Moskwie, Adrianow, w czasie wyprawy w roku 1935 natrafił w pobliżu Obdorska na półwyspie Yamala na niezmiernie ciekawe wykopiska w rejonie arktycznym, które wskazywały, iż na terenie tym istniała już przed wiekami prastara cywilizacja. Znalaziono okazy posążków wykonanych artystycznie z brązu i liczne przedmioty z kości, jak rzeźbione kościane grzebienie, ciekawe okazy naczyń stołowych. Dowodzi to o wysokiej kulturze ludności zamieszkującej przed wiekami arktyczne obszary.

JAPONIA WALCZY Z KRÓTKOWZROCNOSCIA. Japońskie ministerstwo spraw wewnętrznych wydało zarządzenie, aby wszystkie książki oraz gazety dla dzieci i młodzieży szkolnej były drukowane tylko grubymi czcionkami, wskutek czego rosnącej krótkowzroczności wśród dzieci. Stwierdzono bowiem, że krótkowzroczność zaczyna się już u dzieci w dziesiątym roku życia. Obliczono, że krótkowzrocznością dotkniętych jest około 20 milionów Japończyków. Jako główny powód — wskazuje się na do tychczas tłoczone wydawnictwa drobnymi bardzo czcionkami.

Ruch wydawniczy

NOWY ZESZYT „LOGEIONU“. Ukazał się trzeci zeszyt czasopisma „Logeion“ wydawanego przez Teatr Wołyński, a poświęconego propagandzie kultury teatralnej.

Numer ostatni tego starannie i żywo redagowanego pisma zawiera artykuły: J. Brauna „O polski teatr“, który omawia zasady na jakich należy się oprzeć w dążeniu do przebudowy polskiej rzeczywistości teatralnej, dr K. Krobickiego (Kraków) „Teatr jako misterium“ wskazujący na potrzebę dążenia do polskiego typu teatru misteryjno-zjawiskowego, opartego na wzorach przekazanych przez trójcę naszych wielkich poetów romantycznych a głównie przez Wyspiańskiego; dr M. Kotlarczyka (Sosnowiec) „Sprawa Hamleta“ w Polsce, dr St. Petersa (Równe) „Problematyka współczesności w sztukach teatralnych“. J. Tępy (Lwów) „O publiczności premierowej i innej“, dr J. Weissa „Teatr jako przedsiębiorstwo teatralne“, mgr. S. Langholza (Równe) „Stanisław hr. Skarbek i jego dzieło“, ciąg dalszy studium Augusta Strindberga „O dramaturgii“ dr Wł. Dobrowolskiego (Kraków) „Teatr w Japonii“, Wł. Brackiego szkice o teatrze Ziemi Pomorskiej, nowela H. Barwińskiego „Pechowice“, A. Systora „Lola“ oraz obszerna kro-

Czy nienawiść?

W przeglądzie prasy „Głosu Narodu“ z dn. 30 stycznia br. przytoczono słowa p. Wasilewskiej: „Dlaczego część ludności, która miała tak wielkie zasługi dla powstania i rozwoju polskiego gospodarstwa, kultury i niepodległości ma nagle ustąpić z ziemi polskiej?“ Te słowa dowodzą, że istnieje pewna część społeczeństwa, która albo nie zdaje sobie sprawy z kwestii żydowskiej w dzisiejszym położeniu Polski, albo w stosunku do własnego społeczeństwa kieruje się złą wolą. To odosobnione zresztą stanowisko wykorzystują żydzi, powołując się na te opinie w walce swojej z tak zwanym antysemityzmem, którym nazywają słuszną obronę interesów narodowych przez naród polski na własnej ziemi.

Żydzi powołują się na to, że są oni równymi obywatelami i ze stanowiska konstytucji nikt im tego nie zaprzeczy. Jednak nie tylko konstytucja jest treścią życia narodu, istnieje jeszcze tradycja i pewna misja dziejowa, wobec których stanowisko Polaków a żydów jest bezwzględnie różne.

W jaki sposób dostali się do nas żydzi?

Przybyli oni niegdyś jak wiemy z historii, uciekając przed prześladowcami, aby skorzystać z naszej gościnności. Polska niejednokrotnie udzielała i innym narodowościom swej gościnności jak np. Ormianom, Niemcom, Czechom itp. Jednakże li tylko naród żydowski, mimo tyloletniego przebywania na ziemiach polskich, zachował całkowitą swoją odrębność rasową, kiedy natomiast inne narodowości zostały wchłonięte przez organizm polski prawie całkowicie. Jeżeli dzisiaj wypowiadamy żydom prawo pobytu, to robimy to ze względu na ciasnotę i brak miejsca dla nas gospodarzy. Trudno bowiem sobie wyobrazić, ażeby ktoś w wypadku, kiedy się rodzina jego rozrosła, wyrzucił własne dzieci na tulażkę, ponieważ i wynarodowienie, zamiast w pierwszym rzędzie wywołać udział komuś gościnności. Należy tutaj uwzględnić jeszcze jeden moment, a mianowicie, oprócz gościnności dobrowolnej, w okresie niewoli dzięki państwu zaborem udzieliliśmy żydom i gościnności przymusowej, gdyż w interesie zaborców leżało rozbijanie narodu polskiego w jego jedności etnicznej przez osiedlenie w jego wnętrzu obcego. W interesie zaborców było również popieranie emigracji polskiej, albowiem pozbywali się oni przez emigrację elementu najbardziej przedsiębiorczego i żywotnego, przez co również osłabiał się element polski. A czy dziś w wolnej Polsce, skoro istnieje takie przełudnienie i brak pracy, mamy kontynuować politykę zaborców? Własna ojczyzna ma być tą wyrodną matką, która świadomie ma pozbywać się prawdziwych obrońców swej niepodległości? Polityka taka byłaby nie tylko niedorzecznością, ale byłaby samobójstwem, bo przez to siła obronna kraju ucierpiałaby znacznie a przecież hasło obronności kraju wysuwa się dziś na pierwszy plan.

Wątpliwa lojalność nie wystarcza

Lojalność jaką żydzi deklarują w stosunku do państwa polskiego nie dowodzi jeszcze ich przywiązania do Polski, gdyż taką samą lojalność deklarowali Austrii i

nika. Numer jest bogato ilustrowany.

„KULTURA“, nr 7 (niedziela, 14 b. m.) przynosi: ks. Fr. Sawicki — „Kryzys kultury a religia chrześcijańska“, E. Moczka — „Katołicy a świat walczy“, St. Wasylewski — „Jakich chodzą do szkoły“, Roman Bodganowicz — „Metoda prac“, K. Prus — „Pokojuwa współpraca“, R. T. Wilkanowicz — „Jan Wroniecki“, E. Januszkiewicz — „Taki proste, p. Januszkiewicz“, W. Żukowski — „Magdusia“, Z. Karczewski — „Cyf hiszpański i francuski“, J. Młodziejowski — „Karłowicz na szlaku tatrzańskim“, poza tym: recenzje filmowe, teatralne, kronika, To i owo, fotomontaże. Redakcja: Poznań, Al. Marcinkowskiego 22.

„PRZEWODNIK SPOŁECZNY“, stycznia 1937, zawiera dwie ciekawe rozprawy: dra Wachowskiego „Możliwości oświatowe robotnika“ i dra T. Szczekiewicza „Wpływ czynników demograficznych na rozwój społeczno-kulturalny“, następnie: dział org., przegląd społ., dział rec. i dodatek. Adres Redakcji: Poznań, ulica Podgórna 12 b.

Niemcom. Nie tylko lojalność jest oznaką dobrego obywatela, ale przywiązanie, umiłowanie, które każde oprócz pozytywnej pracy mieć tę świadomość, że w razie niebezpieczeństwa złoży się największą ofiarę tj. krwi i życia. Wypadki bohaterstwa żydów i walk ich w sprawie Polski, świadczą tylko o prawie wyjątków.

„ZASŁUGI“ ŻYDÓW.

Mówi się o zasługach żydów na polu gospodarczym, kulturalnym i w odzyskaniu niepodległości. O ile takie zasługi istnieją, to przede wszystkim trzeba by było stwierdzić, z jakich pobudek one powstały i czy przypadkiem nie zostały one zdystansowane przez wyrządzone szkody. Weźmy pod uwagę sprawy gospodarcze, znaną jest rzeczą, że polityka gospodarcza żydów jest ekstremistyczna, to znaczy, że w zamierzeniach swoich uwzględniają li tylko swój własny interes handlowy, nie patrząc na interes społeczny. Z powodu ich metod pracy w społeczeństwie naszym uważam, że zajmowanie się handlem przynosi ujemę i dopiero w ostatnich latach zaczynają zmieniać się pojęcia, zaczyna się nobilitacja straganów, która tak żydów irytuje, jak gdyby tylko oni mieli monopol na handel. Gdybyśmy w ciągu dalszym chcieli przeprowadzić szczegółową analizę ze stanowiska chrześcijańskiego i narodowego i innych dziedzin, doszlibyśmy do stwierdzenia, że „twórcza praca“ elementu żydowskiego ze względu na specyficzny i odrębny swój charakter niekoniecznie była dla nas szkodliwa, a niejednokrotnie wręcz szkodliwa.

Natężenie i trwałość ruchów przeciwdziałających jest dowodem, że w masach powstaje świadomość, iż element żydowski jest przeszkodą w naturalnym rozwoju narodu polskiego. W ruchu tym może nie ma właściwych metod działania, a dzieje się to dlatego, ponieważ masy w swoich poczynaniach kierują się przede wszystkim uczuciem. W masach wybiera świadomość, że są

PARIASAMI NA WŁASNEJ ZIEMI.

że kto wie, czy w najbliższej przyszłości nie będą musieli podzielić losu 8-miu milionów Polaków na emigrację, robiąc miejsce we własnym kraju obcym przybyszom. To wywołuje poczucie krzywdy, które znajduje swój wyraz nieraz i w ekscesach. Tutaj powinno wkroczyć państwo i zdając sobie sprawę z natężenia i rozwoju tego ruchu, zrozumieć, że przeciwstawianie się temu może wywołać bardzo ujemne następstwa. Należy tylko ten ruch ująć we właściwe formy, ażeby zgodnie z interesem narodu znaleźć środki, któreby pozwoliły żydom w sposób prawny opuścić Polskę.

Żydowskie alarmy

Żydzi widząc tego rodzaju próby rozwiązania, wołają (jak zresztą zawsze, gdy w społeczeństwie polskim wylania się samoobrona), że jest to antysemityzm i wzywają naturalnie na pomoc wszystkie potęgi tego świata. Czyż nie jest dziwnym, że właśnie żydzi, którzy przyszli do nas właściwie z tobolekiem, a którzy dziś mają gros kapitałów w swoich rękach, potężną prasę, swoich ludzi na wybitnych stanowiskach i tradycję liczącą kilka tysięcy lat, dającą im bezwzględna przewagę nad innymi narodami, o ile chodzi o jedność i solidarność, że właśnie oni wzywają pomocy? W obawie przed kim? Przed narodem, który, odzyskawszy niedawno swą niepodległość, chce żyć i mieć prawo urządzenia swego bytu na własnej ziemi. Czy raczej nie należałoby nareszcie wziąć i drugą stronę w obronę?

Reasumując to wszystko, musimy powiedzieć, że w Polsce jest ciasno, a jeśli jest ciasno, to nie dla swoich, ale dla tych przybyszów, którzy korzystali z długoletniej naszej gościnności. Żydzi więc jako przybysze winni wreszcie zrozumieć, że nie ma już dla nich miejsca i podjęli się nam za tyloletnią gościnność winni odejść tam, gdzie miejsca jest dość, a dzięki swoim potężnym wpływom napewno miejsce dla siebie otrzymają. Takie stanowisko społeczeństwa polskiego nie jest jakimś zoologicznym, nienawistnym, antysemityzmem, ale jest słusznym dążeniem do częściowego rozwiązania zagadnienia przełudnienia i bezrobocia.

A. Sz.

Od Wydawnictwa

Prosimy P. T. Abonentów o nadsyłanie prenumeraty za luty. Równocześnie zwracamy się do wszystkich abonentów zalegających z prenumeratą z gorącym wezwaniem, aby zechcieli niezwłocznie zaległości wyrównać na Nr. konta P.K.O. 415-730

Radio

POLSKIE RADIO KU CZCI TETMAJERA.

W roku ubiegłym minęła 50-letnia rocznica ukazania się pierwszych utworów Kazimierza Przerwy-Tetmajera, świetnego poety i powieściopisarza, jednego z najpopularniejszych niegdyś pisarzy Młodej Polski. Przypomnieliśmy P. Radio odczytem Grzymały-Siedleckiego dnia 30 grudnia, przy czym z okazji tego jubileuszu ofiarowało Tetmajerowi odbiornik. Przy sposobności wizyty przedstawicieli P. Radia u K. Tetmajera, sędziwy pisarz poruszył w pogawędce ciekawe wspomnienia z przeszłości i pewnych momentów swej twórczości. Z okazji jubileuszu wielkiego poety P. Radio organizuje dnia 13 lutego o godz. 21 drugą audycję okolicznościową. Tym razem audycja radiowa zilustruje słuchaczom poezję Tetmajera w muzyce. Chór „Echo“ oraz soliści W. Roesler-Stokowska i J. Woliński wykonają utwory Walewskiego, Karłowicza, Cz. Marka, Rudnickiego, Noskowskiego, Raczyńskiego, Szymanowskiego i Liszniewskiego. Muzykę napisali wiele kompozycji do słów K. Tetmajera.

PEDAGOGICZNE ZNACZENIE RADIA.

Światowy Związek Stowarzyszeń Pedagogicznych urządził w sierpniu 1937 r. kongres w Tokio. Część prac kongresu będzie poświęcona sprawom radiofonii oświatowo-wychowawczej, która we wszystkich państwach rozwija się coraz bardziej i znajduje coraz więcej uznania zarówno u nauczycieli jak i rodziców.

„CZY MOŻNA SKÓRĘ ODNOWIĆ“. Temat regeneracji skóry jest problemem interesującym nie tylko państwa, ale ważnym również dla pło brzydkiej. Ciekawe zagadnienia związane z tą sprawą poruszy w swoim felietonie dr. Ameisen-Distlerowa w sobotę 13 bm. o godzinie 16.

Programy stacji radiowych NIEDZIELA, 14 LUTEGO 1937.

Program ogólnopolski: godz. 8.00 Sygnał czasu i pieśń; 8.08 Gazeta rolnicza; 8.18 Programy lokalne; 8.50 Dziennik poranny; 9.00 Transmisja nabożeństwa z kościoła farnego w Bydgoszczy; — po nabożeństwie około godziny 10.40 Programy lokalne; 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa; 12.03 Poranek muzyczny; ok. godziny 13.00 Programy lokalne; 14.00 „Chochołowski chłopcy“ — audycja; 14.30 Koncert wokalny; 15.00 Koncert orkiestry wojskowej; 15.30 Audycja dla wsi — Jakim zadaniom powinien służyć samorząd wiejski — pogadanka; Przegląd rynków produktów rolnych; 16.00 Programy lokalne; 16.30 „Sprawa o kwizola“ — kuran starożytności; 17.00 Podwieczorek przy mikrofonie; 17.55 Pogadanka aktualna; 19.00 „Spotkanie Wyspiańskiego z Żeromskim w roku 1905“ — szkice literackie; 19.15 Programy lokalne; 19.50 Transmisja z Dortmundu: fragm. meczu boks. Polska — Niemcy; 20.00 Wiadomości sportowe; 20.07 Programy lokalne; 20.40 Przegląd polityczny; 20.50 Dziennik wieczorny; 21.00 Na wesolej lwowskiej fali; 21.30 Recital fortepianowy; 22.00 Rozrywkowy koncert wieczorny; — 23.00 Programy lokalne dla Warszawy i Lwowa; Kraków, godz. 8.18 Muzyka z płyt; 8.25 Pogadanka dla rolników — „Owca kołuchowa“; 8.40 Muzyka z płyt; 10.40 Muzyka z płyt (transmisja z Warszawy); 13.00 „Ostatnie premiery“ pogadanka; 16.05 Koncert reklamowy; 19.15 Odczytanie programu na dzień następny; 19.20 Koncert młodych kompozytorów; 20.37 Lokalna wiadomość sportowa.

Lwów, godz. 8.18 Muzyka z płyt; 8.25 Pogadanka — Giełda zbożowa i jej znaczenie dla rolników; 8.40 Płyty; 8.45 Program na dzisiaj; 10.40 Opera „Pajace“; 13.00 „Z tamtej strony kurliny“ — pogadanka; 16.05 Koncert reklamowy; 16.20 Muzyka z płyt; 19.15 Koncert mieszany; 20.00 Dalszy ciąg koncertu mieszanego; 20.37 Wiadomości sportowe lokalne.

Warszawa, godz. 8.18 Audycja dla wsi — muzyka z płyt; ok. 10.40 muzyka z płyt; w przerwie ok. godziny 13.00 Przegląd teatralny; 16.00 Koncert reklamowy; 19.15 Akad. ku czci Papieża Piusa XI; 19.45 Program na dzień następny; 20.37 Wiadomości sportowe; 23.00 Dalszy ciąg koncertu rozrywkowego ze Lwowa.

Katowice, godz. 6.00 Sygnał czasu i pieśń poranna; 6.08 Koncert popularny; 8.18 Pogadanka: „Uprawa lucerny i kapusty pastewnej“; 8.30 Koncert życzliwy; 9.00 Płyty; 9.40 Transmisja nabożeństwa z kościoła garnizonowego w Katowicach; 13.00 Co słychać na Śląsku; 16.05 Koncert reklamowy; 16.20 „Poezja o trosce robotnika“ — pogadanka; 19.15 Koncert orkiestry wojskowej; 19.45 Program na dzień następny; 19.50 „W niedzielę przy śnieżniku“ — audycja pogodna; 20.37 Wiadomości sportowe.

8 milionów Polaków mieszka za granicami Polski — a tylko 50 tysięcy dzieci korzysta ze szkoły polskiej

Państwowy podatek dochodowy

Pos. St. Michałowicz przedstawił projekt zmiany ustawy o państwowym podatku dochodowym. Projekt ten przewiduje możliwość pobierania przez samorząd miejski i terytorialny dodatku do podatku dochodowego nieprzekraczającego 3 proc. dochodu, przy czym o wysokości mają decydować organy stanowiące związków samorządowych.

Projekt ten wywołał w sferach gospodarczych duże poruszenie. M. in. przeciwko temu projektowi wypowiedziała się Krakowska Kongregacja Kuropecka. Stanowisko swoje motywuje w sposób następujący:

WZGLĘDY TECHNIKI USTAWODAWCZEJ.

Przedmiotowy projekt ustawy — stwierdza K. K. K. — wiąże się ściśle z zagadnieniem systemu podatkowego Związków samorządowych, który unormowany został tymczasowo „ustawą z dnia 11-go sierpnia 1923 o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (tekst jednolity poz. 884 ex. 1932)”. Mimo tymczasowego charakteru powyższej ustawy obowiązującej ona już 16-cie lat przy czym od pierwszej chwili istnieje zasadnicze sporne zagadnienie na jakich zasadach należy oprzeć system podatkowy Związków Samorządowych w Polsce, a w szczególności czy przyjąć zasadę odrębnego samoistnego systemu podatków i opłat komunalnych, czy też przyjąć zasadę dodatków do podatków państwowych. Do chwili obecnej problem powyższy mimo jego kapitalnej wagi nie został w ogóle rozwiązany, a tym czasem system podatkowy polskiego samorządu terytorialnego, zaczyna przedstawiać specyficzną mozaikę najrozmaitszych podatków i opłat komunalnych, dodatków do podatków państwowych i t. p. przybudówek, które zamiast ujednolicenia i uproszczenia systemu, tworzą łącznie tajemniczą dla podatnika „dżunglę podatkową” przez którą z biedą przedostaje się chyba tylko biurokracja fiskalna. Stan ten musi być uporządkowany.

BŁĘDNE NAWIĄZANIE DO OBECNEGO STANU PRAWNEGO.

Jak wiadomo państwowy podatek dochodowy, uchwalony został ustawą z dnia 30 kwietnia 1925 r. Na podstawie art. 24 wspomnianej ustawy o p. p. doch., wszyscy płatnicy podatku dochodowego z działo I ustawy, lecz tylko na obszarze b. zaboru pruskiego, muszą płacić dodatek od 4—5% od całego znanego dochodu.

Motywy, jakie kierowały ustawodawcą przed kilkunastu laty, ale są dziś te same. Wychożono wówczas z założenia, że samorząd terytorialny w b. zab. pruskim, jako szerzej i lepiej rozwinięty, wymaga większych funduszy, aniżeli w innych częściach Państwa. Te większe fundusze, idąc drogą najmniej szego oporu, nałożono na ziemię województwa b. zaboru pruskiego.

Powyższe motywy z r. 1935 nie mogą być miarodajne dla stanu z r. 1937.

PRZECIĄŻENIE PODATKOWE NA RZECZ PAŃSTWA I ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH.

Uznając w całej pełni doniosłość i znaczenie problemu inwestycyjnego w zaniechanym tak bardzo miastach polskich, stwierdzamy, że przeciążenie handlu istniejącymi dotychczasowymi świadczeniami podatkowymi, wynurzanymi nam o ile chodzi o dodatkową komunalną w najwyższych dopuszczalnych stawkach, uniemożliwia dalsze podniesienie globalnego ciężaru podatkowego na rzecz Państwa, czy samorządu.

Przypominamy, iż gen. referent budżetu w Sejmie poseł Hołyński, stwierdzając stanowczo istniejące przeciążenie podatkowe, w swej konkluzji zaznaczył, że „należałoby wobec tego obniżyć natychmiast podatki, wniosku tego jednak nie stawia, z uwagi na postulat równowagi budżetowej”. Czy w tym stanie rzeczy, może znaleźć się jakiegokolwiek rzeczowe uzasadnienie dla omawianego projektu poselskiego, którego wnioskodawca nie liczy się w ogóle z istniejącym obciążeniem i przeciążeniem podatkowym? Stwierdzając zatem, że istniejące napięcie obciążeń podatkowych, zaznaczone z trybuny sejmowej, budzi uzasadnione poważne obawy, czy przewidywane w projekcie ustawy obciążenia będą mogły być zrealizowane, wypowiadamy wobec tego przekonanie, że dyskusja nad tym projektem ustawy, mogłaby być rozpoczęta dopiero po stwierdzeniu, że odnośne instancje Ministerstwa Skarbu godzą się w zasadzie na wniosek posła Michałowicza.

SZKODLIWY CHARAKTER DODATKU PODATKOWEGO.

Projektowany specjalny dodatek do p. p. dochodowego, należy do kategorii podatków celowych, a więc z punktu widzenia ekonomii i teorii skarbowości, jest podatkiem nieracjonalnym. Wprowadzenie danin tego typu ma

wybitnie ujemny wpływ na życie gospodarcze, ponieważ pomaża konieczność stosowania świadczenia do potencjału finansowego płatnika, a za podstawę przyjmuje specjalne potrzeby danego związku samorządowego — w rozumieniu organów tegoż związków.

Ponieważ taki sposób pokrywania wydatków jest najdogodniejszy dla samorządów, przeto przyjęcie systemu podatków celowych budzi uzasadnione obawy sfer gospodarczych,

że odnośne ustawodawstwo nie poprzestanie na tym, lecz pójdzie dalej po tej linii, wprowadzając coraz to nowe specjalne podatki i dodatki, co wprost grozi przekreśleniem rentowności gospodarki prywatnej i jej dezorganizacją, nie mówiąc już o uwstecznieniu naszego systemu skarbowego i budżetowego.

W duchu powyższych uwag Kongregacja proponowała szereg zmian do omawianego projektu ustawy.

Wydarzenia gospodarcze w świecie

Stan zasiewów pszenicy w Kanadzie zagrożony

Opierając się na raportach kanadyjskiego Ministerstwa Rolnictwa, ekonomiści kanadyjscy przewidują wyższe cen pszenicy w 1937 roku, a to skutkiem tego, że znaczna część zasiewów zostanie zniszczona przez koniki polne. Badania przeprowadzone ostatnio w prowincjach stepowych wykazały bowiem, że 53 miln. akarów jest poważnie zagrożonych tą klęską. Rząd chce ją uchylić, przygotowując środki zapobiegawcze, które jednak w żadnym razie w zupełności klęski nie usuną.

Sprawa stabilizacji guldena holenderskiego

Podczas debaty Pierwszej Izby Stanów

Generalnych nad budżetem, rząd holenderski zakomunikował, że nie może jeszcze określić postępu, na którym gulden holenderski ma zostać ustabilizowany. W tej sprawie rząd będzie się kierował względami rentowności przemysłu i sytuacją finansową kraju. Tym czasem rząd stwierdza, że na nie jednym odcinku przemysł i handel holenderski wytrzymują z powodzeniem konkurencję na terenie międzynarodowym. Co się dotyczy polityki deflacyjnej, to rząd będzie czuwał nad tym, aby uzyskać dotychczas rezultaty w dziedzinie poziomu cen międzynarodowych nie zostały zmarnowane przez nieuzasadnioną zwyżkę cen na rynku wewnętrznym.

Lokale Katolickich Związków Młodzieży

są wolne od podatku

WYJAŚNIENIE MINISTRA SKARBU, KWIATKOWSKIEGO.

Odpowiadając na interpelację posła ks. dr. Józefa Lubelskiego w sprawie niesłusznego pobierania podatków od lokali, zajmowanych przez Katolickie Związki Młodzieży, p. Minister Skarbu inż. E. Kwiatkowski wystosował do p. Marszałka Sejmu Rzpłtej Polskiej pismo (N D I 2144/37 z dnia 29 stycznia br.), w którym czytamy m. in.:

„Zapytane w tej sprawie Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego stwierdziło, że „Katolicki Związek Młodzieży Żeńskiej” i „Katolicki Związek Młodzieży Męskiej” we wszystkich stopniach swych organizacji posiadają cechy instytucji wyznaniowych w rozumieniu postanowienia art. 2 p. 2 dekretu Prezydenta Rzpłtej z dnia 14 listopada 1935 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 505)“.

Wobec powyższej kwalifikacji prawnej obu wymienionych związków nie zachodzą przeszkody prawne do uznania wszystkich zajmowanych przez nie lokali za wolne od podatku na zasadzie art. 2 p. 2 dekretu Prezydenta Rzpłtej z 14 listopada 1935 r., o podatku od lokali, jako zajmowanych przez instytucje wyznaniowe, zwłaszcza że § 7 p. 1 rozporządzenia wykonawczego z 20 kwietnia 1936 r., do przytoczonego dekretu, nie zawiera żadnego określenia, jakie lokale uważać należy za lokale zajmowane przez instytucje wyznaniowe, w przeciwstawieniu do lokali zajmowanych przez instytucje handlowe i oświatowe.

Powołany powyżej dekret Prezydenta Rzpłtej z 14 listopada 1935 r. oraz wydane do niego rozporządzenie wykonawcze z dn. 20 kwietnia 1936 r. weszły w życie na miesiąc uprzednio obowiązujących norm prawnych w zakresie podatku od lokali.

Wobec powyższego zwrot podatku od lokali wymienionym stowarzyszeniom nastąpi z urzędu we wszystkich wypadkach nieprawomocnych wymiarów.

Zaznaczam, że wymienione w interpelacji „Katolickie Związki Mężów i Kobiet”

28.000.— zł. na F. O. N.

Francuska Spółka Akcyjna „Towarzystwo Akcyjne Przemysłu Metalurgicznego w Polsce”, Radomsko zaofiarowała 28 tys. zł. na F. O. N., w tym: od Towarzystwa — 10.000 zł., od personelu robotniczego — 13.200 zł., innego personelu 4.800 zł.

ROZNIK POLITYCZNY I GOSPODARZY 1937 R.

PAT wydaje i w bieżącym roku „Rocznik Polityczny i Gospodarczy na r. 1937”. Na treść „Rocznika” składają się następujące działy: Rzeczpospolita Polska, życie oświatowe i kulturalne, życie społeczne, życie gospodarcze, prasa, sport, państwa obce, wiadomości ogólne. Cena rocznika 15 zł. Nabywać można w Polskiej Agencji Telegraficznej, Warszawa, Królewska 5.

Z działalności Ch. Z. Z.

W ubiegłą niedzielę odbyły się obrady Zarządu Okręgowego Ch. Z. Z. w Krakowie. Wzięli w nim udział przedstawiciele oddziałów z całego terenu woj. krakowskiego. — Ze sprawozdania wynika, że w ostatnich siedmiu miesiącach siły Ch. Z. Z. na tutejszym terenie bardzo poważnie wzrosły.

Po przyjęciu sprawozdań złożonych przez prezesa Dzwonka i skarbnika Miklasieńskiego, wysłuchano referatu n. t. „Aktualne zadania chrześcijańskiego ruchu zawodowego w Polsce i w okręgu krakowskim” wygłoszonego przez red. K. Turowskiego.

Po dyskusji uchwalono szereg doniosłych uchwał idących w kierunku dalszej rozbudowy i ekspansji Ch. Z. Z.

PORAŻKA SOCJALISTÓW W CIĘŻKOWICACH I SZCZAKOWEJ.

Ubiegłej soboty, t. j. dnia 6 bm. Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Chemicznego Ch. Z. Z. w Ciężkowicach, urządził zebranie propagandowe, zapraszając wszystkich członków Związku socjalistycznego do dyskusji na temat spraw społecznych, gospodarczych, religijnych i t. p. Na zebraniu przemawiali ks. Dr Buchala ze Skawiny i Sekretarz Okręgowy Ch. Z. Z. z Krakowa mgr. Dzwonek.

Zebranie miało charakter pojedynku słownego z socjalistami, którzy ponieśli zupełną porażkę. Podobne zebrania odbyły się w dn. 7 b. m. w Szczakowej z podobnym sukcesem dla Ch. Z. Z. jak w Ciężkowicach.

Obydwa zebrania zgromadziły przeszło 500 osób.

Ceny giełdowe zboża

Na giełdzie zbożowej i towarowej w Krakowie notowano w piątek 12 lutego br. następujące ceny:

ZBOŻA.	
Pszenvca 80 proc. ziarn. szklst.	29.00—29.25
Pszenvca dworska czerw. stand.	28.50—28.75
Pszenvca dworska biała stand.	28.25—28.50
Pszenvca targowa stand.	27.75—28.00
Zyto dworskie stand.	28.75—29.00
Zyto targowe stand.	28.50—28.75
Owies dworski stand. lekko zadeszcz.	21.50—21.75
Owies targ. stand. lekko zadeszcz.	21.00—21.50
Jęczmień dworski stand.	28.25—28.50
Jęczmień targowy stand.	22.75—23.25

ARTYKUŁY PASTEWNE.	
Makuchy lśniane 37-38 proc.	25.50—26.00
Śrut rzepakowy ekstrah 35-36 proc.	19.00—20.00
Soja śrut około 44-45 proc.	29.50—30.50
Siano słodkie	6.50—7.00
Siano średnie	6.50—6.00
Siano kwaśne	4.50—5.00
Potraw	4.00—5.50
Koniczyna pastewna	7.50—8.50
Słoma długa	4.00—4.50
Mierzwa luzem	3.50—3.75
Otręby żytnie stand.	16.25—16.50
Otręby pszenne stand. średnie	16.25—16.50

PRZETWORY MŁYNARSKIE.	
Mąka pszen. gat. I wyciąg 0-20 proc.	46.50—47.00
Mąka psz. g. IA st. wym. 0-45 proc.	44.50—45.00
Mąka psz. g. IB st. wym. 0-55 proc.	43.50—44.00
Mąka psz. g. IC st. wym. 0-60 proc.	41.50—42.00
Mąka psz. g. ID st. wym. 0-65 proc.	39.50—40.00
Mąka psz. g. IIE st. wym. 45-65 proc.	38.00—38.50
Mąka psz. g. IIE st. wym. 55-60 proc.	35.00—35.50
Mąka IIG st. wym. 60-65 proc.	33.50—34.00
Mąka IIIA st. wym. 65-70 proc.	28.50—29.50
Mąka razowa 0-95 proc.	34.25—34.75

Mąka żytnia okręgu Krakowskiego.	
I gatunek st. wym. 0-50 proc.	35.25—35.50
I gatunek st. wym. 0-65 proc.	34.25—34.50
Mąka poślednia ponad 65 proc.	19.50—20.00
Mąka razowa 0-95 proc.	28.00—28.50

Mąka żytnia okręgu Poznańskiego.	
I gatunek st. wym. 0-50 proc.	36.00—36.25
I gatunek st. wym. 0-65 proc.	35.00—35.25
II gatunek st. wym. 50-65 proc.	28.50—29.00
Perłówka 0.000	47.00—49.00
Pecak fabr. z workiem	34.00—34.50
Pecak chłopski bez worka	31.50—32.00
Siekanka jęczm. fabr. z workiem	34.50—35.00
Siekanka jęczm. chłopska bez worka	32.50—33.00
Kasza jaglana fabryczna	40.00—42.00
Kasza jaglana chłopska	32.00—33.00
Kasza tatarska cała	49.00—50.00
Kasza tatarska łamana	47.00—48.00

Tendencja spokojna podaż i dowozy lokalne male.

Zadłużenie P.K.P. wynosi pół miliarda zł.

Ulg kolejowe będą cofnięte!

Komisja budżetowa Senatu obradowała we czwartek nad budżetem Ministerstwa Komunikacji. Po dyskusji zabrał głos min. Ulrych, który zakomunikował, że zadłużenie P. K. P. dochodzi do pół miliarda złotych. Doszło obecnie do tego punktu, że dochodowość kolei musi być powiększona. Zarządowi kolei sprawia największy kłopot brak wagonów towarowych, zwłaszcza do specjalnych celów, jak do przewozu ryb, a także brak wagonów osobowych. Co do parowozów ministerstwo ma już przygotowane inwestycje na 8 parowozów, ale ma nadzieję, że będzie ich 24, gdyż w drodze porozumienia ministerstwa skarbu, będzie można zrobić zamówienia na kredyt.

Najważniejszym zagadnieniem pozostało więc nadal powiększenie dochodowości, co ma nastąpić m. in. przez cofnięcie ulg. Ministerstwo przystąpiło już do wykonywania tego zamiaru i od 1 stycznia wycofało bardzo wiele ulg dawanych życiu społecznemu.

Co się tyczy pogłosek o zwinięciu dyrekcji kolejowej w Katowicach minister zaznaczył, że żadne plany w tym względzie nie są przewidziane, a również proponowane połączenie lotnicze Katowice — Gdynia nie jest aktualne.

Nadal dopłacamy do państwowej komunikacji samochodowej

W ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy ub. roku dopłaciły Polskie Koleje Państwowe do komunikacji samochodowej 80 tys. złotych. W tym samym okresie czasu w roku ubiegłym dopłacono 849.000 złotych. — Inwestycje, jak zakup taboru itp., w roku 1935 w tym okresie czasu pochłonięły — 849.000 złotych, w roku 1936 — 399.000 złotych.

Rozwój prasy katolickich organizacji młodzieży francuskiej

W dniach 30 i 31 stycznia br. odbyły się w Paryżu obrady rady naczelnej katolickich organizacji młodzieży francuskiej (Action

Catholique de la Jeunesse Francaise), skupiających w swoich szeregach wszystkie organizacje młodzieżowe katolickie. Jak wynika ze sprawozdań, rok 1936 przyniósł bardzo pomyślne rezultaty w każdej dziedzinie. Każdej poszczególniej organizacji przybyły nowe sekcje, nakład wydawnictw młodzieżowych powiększył się bardzo znacznie. I tak np. dwutygodnik „La Jeunesse Ouvrière” (Młodzież Robotnicza) bije do 100.000 egzemplarzy, niektóre zaś poszczególne numery osiągają do 140.000. „La Jeunesse Agricole” (Młodzież Rolnicza), dwutygodnik, wychodzi stale w 45.000 egzemplarzy. Prasa akademicka ogółem bije 25 tysięcy egz., miesięcznik „Jeunesse” wychodzi w 7.000 egz., a „Jeunesse Maritime” (Młodzież Morska) w 5.000 egz.

Katolicy w Meksyku domagają się otwarcia kościołów

Z polecenia władz zamknięto ponownie w okolicach Orizaby w Meksyku szereg kościołów, które przedtem na żądanie tłumów wiernych zostały otwarte. Około 50.000 wiernych spowodowało jeszcze raz otwarcie kościołów, bijąc w dzwony i rzucając petardy w obecności oddziałów wojskowych, które odmówiły interwencji. Tłum manifestował następnie przed pałacem gubernatora. Gubernator przyjął delegację manifestantów i oświadczył im, że otwarcie kościołów nie jest zależne od niego, lecz od rządu centralnego, a głównie od ministra finansów, który

opiekuje się kościołami. — W miejscowości Villa de Rio Blanco katolicy uniemożliwili siłą zamknięcie otwartych przez nich kościołów.

OBRAZY RELIGIJNE,

figury św., krzyże, dewocjonalia, papiery, wyroby skórkowe, szachy, karty do gry
ceny obniżone

Stanisław Rąb, Kraków, ul. Sławowska L. 4.
Telefon 148-15.

„Raj sowiecki“ katorgą dla kobiet

Dziennik „La Republique“ przedrukowuje z tygodnika „La Bataille“ wydanego przez Fédération du Nord, artykuł górnika francuskiego, niejakiego Legay'a, który niedawno powrócił z Rosji sowieckiej. Autor artykułu, znany w kołach robotniczej Francji jako energiczny działacz społeczny o nastawieniu radykalnym, daje wyraz swemu głębokiemu oburzeniu z powodu warunków, w jakich przebywa w Rosji dzisiejszej kobieta. Położenie kobiet w ZSSR jest godne najwyższego współczucia. Kobiety zatrudnione są przy pracach, będących ponad ich siły, pracują w hutach przy olbrzymich piecach Martina, w kopalniach pod ziemią, pracują tak w nocy, jak i we dnie, nieza-

leżnie od swego wieku i zdrowia, nosząc murarzom cegły przy budowie domów i fabryk, w pocie czoła kopią przy zakładaniu nowych szos i szyn kolejowych, uginają się pod ciężarami, które muszą dźwigać na komendę mężczyzn itd.

„Pragnąłbym — kończy swój artykuł Legay — przed tym niż złożyć szczegółowe sprawozdanie z mego pobytu w Rosji przed towarzyszkami z Syndykatu, skreślić obraz położenia kobiety rosyjskiej, bowiem sytuacja kobiety w ZSSR jest okropna i niezgodna z zasadami prawdziwie humanitarnego socjalizmu i równouprawnienia kobiety“.

— O-O-O —

12 lat więzienia za zabójstwo dwu żydów

W Sądzie Okr. w Łodzi odbyła się rozprawa przeciwko 18-letniemu T. Szaniawskiemu, który w dniu 9 listopada r. ub., po wybiciu szyby w jednym ze sklepów żydowskich, ścigany przez właściciela sklepu i przechodniów zabił strzałami z rewolweru Joska Berkowicza i Izraela Zendla oraz ranął Moszka Wajssanda i Mendla Rubinsztajna. Oskarżony na rozprawie przyznał się do winy, oświadczając, że szybę wybił pod wpływem agitacji politycznej Stronnictwa Nar., którego członkiem jest od roku 1934,

a zbrodnię popełnił w obawie przed ujęciem. Sąd ogłosił wyrok, skazując Szaniawskiego na karę 10 lat więzienia za zabójstwo Berkowicza, karę 6 lat więzienia za zabójstwo Zandela, dokonane pod wpływem silnego wzruszenia, oraz na kary po 4 lata więzienia za usiłowanie zabójstwa Wajssanda i Rubinsztajna. Łącząc te kary sąd skazał T. Szaniawskiego na 12 lat więzienia. Sąd wyznaczając tak łagodny wyrok wziął pod uwagę skrucenie oskarżonego oraz dotychczasową jego niekaralność.

Londyn i Paryż liczą razem tylko 23 mieszkańców

Ostatnio amerykańskie kutry strażnicze dotarły do jednej z wysp Pacyfiku, na której stwierdziły istnienie miast Londynu i Paryża. Miasta te zbudowane na malej wyspie Bożego Narodzenia, znajdują się w niewielkiej odległości od siebie. Każda z miejscowości posiada jedną ulicę, wzdłuż której stoją sklecone prymitywne budynki. Bardzo mało kłopotu miało ze spisem ludności tych miast. Okazało się bowiem, że obie te „stolice“ liczyły tylko 23 mieszkańców. Londyn bowiem leży w pośrodku terenów, gdzie hoduje się 60.000 palm kokosowych. Paryż natomiast jest centrum przemysłowym, gdzie przerabia się orzechy kokosowe. Do białych należy tylko jedna rodzina, składająca się z 3 głów, reszta to szczep Tamian. Mieszkańcy są bardzo dumni z nazw swoich miast.

— O-O-O —

Z kraju i ze świata

TRAGICZNY ZGON ŻŁODZIEJA. Mieszkaniec wsi Pogorzele, pow. koneckiego, 21-letni St. Półtorak wracając z lasów państwowych ze skradzioną sosną poślizgnął się i upadł tak nieszczęśliwie, że poniósł śmierć na miejscu.

POLAK POKONAŁ REKORD ŚWIATOWY „TRAMPÓW“. Pochodzący z Polski, St. Mikulewicz, obywatel Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, pokonał re-

kord w bezpłatnych przejazdach. Przebył on 50.000 kilometrów, jako pasażer kolei żelaznych, okrętów, autobusów itp., nie płacąc ani grosza za przejazd i nie będąc ani jeden raz złapanym. Osiągnął on w ten sposób światowy rekord, jako szczególniego typu tramp amerykański.

PO RAZ CZWARTY DWOJACZKI. Jak podaje prasa niemiecka w rodzinie rzeźnika Wilczucha w Bytomiu wydarzył się rzadki wypadek. Żona Wilczucha powiła ostatnio po raz czwarty dwojaczki. Małżeństwo to posiada więc 8 dzieci-bliźniaków, nie licząc dwojga dzieci urodzonych pojedynczo. Wszystkie dzieci cieszą się dobrym zdrowiem.

KOBIETY W ARMII TURKIEJ. Projekt noweli do ustawy o powszechnej służbie wojskowej przewiduje przedłużenie okresu pozostawania w ewidencji wojskowej od 45 roku życia do 65. Kobiety w wieku od 16 do 65 lat mają być również objęte przepisami służby dla obrony państwa w dziedzinie pielęgniarstwa, obrony lotniczej, transportów itp.

POMIĘDZY MASSAUA I ASMARA JEST W BUDOWIE LINIA KOLEI NAPOWIETRZNEJ na przestrzeni 74 km. 750 metrów. Jeszcze w lutym kolejka ma być uruchomiona, co odciaży linię kolei normalnej i szosę samochodową. Kolej napowietrzną można będzie przewozić dziennie 1500 ton, tj. zawartość 30 pociągów towarowych.

PIERWSZA SZKOŁA DLA NARZECZONYCH W NIEMCZECH. W ramach szkolenia matek przewidziane jest szkolenie narzeczonych członków S. S. lub S. A. w Niemczech. Pierwsza taka szkoła dla narzeczonych została otwarta wraz z internatem dla okręgu saksońskiego w miejscowości kąpielowej Jonsdorf.

Chcemy wygodny w podróży?

lećmy samolotem!

Nie znosimy kurzu,

tłoku w podróży?

—
podróżujmy Lotem

Ren grozi powodzią

Z dolnej Bawarii nadchodzi alarmujące wiadomości o podniesieniu się poziomu Dunaju i jego dopływów. W szeregu miejscowości woda wystąpiła z brzegów, zalewając łąki, ogrody i piwnice. W Regensburgu odcięta została od miasta dzielnica położona

na w okolicy dworca Kolejowego. Również na Renie istnieje niebezpieczeństwo powodzi. Z Frakfurtu n/Menu donoszą o dwóch ofiarach w ludziach.

W BELGII GRAD.

Opady deszczowe i grad spowodowały liczne powodzie w Belgii a zwłaszcza we Flandrii. Głębokie zapadnięcie się terenu na dworcu w Mouseron. W Courtoir, centrum przemysłu tkackiego, nadbrzeża są pod wodą. Administracja dróg i mostów obawia się powodzi w Gandawie.

We Włoszech posucha

Tegoroczna zima we Włoszech odznacza się, jak dotychczas nie tylko niezwykłą łagodnością, przeciętna bowiem najniższych temperatur jest najwyższą od lat kilkunastu, ale i wyjątkowym brakiem opadów. W wielu dzielnicach Włoch panuje prawdziwa susza, studnie i strumyki wyschły, jak w środku lata.

Sport

Marsz szlakiem II Brygady Legionów

Wyniki pierwszego dnia marszu.

Czwarty z kolei marsz narciarski szlakiem II Brygady Legionów polskich, rozpoczął się w czwartek w Rafajłowej. Marsz ten rozgrywany rok rocznie o tej porze ma na celu ucieczenie czynu II Brygady Legionów przez marsz zimowy historyczny szlakiem karpackim i rozpowszechnienie idei zbiorowego wysiłku w pokonaniu trudów stworzonych przez surową przyrodę górską. Marsz odbywa się w Rafajłowej poprzez przełęcz Pantyrską, Jabłonicę, Woronienkę, Hryhorilukę, Kiczere do Worochty. Start do marszu nastąpił w Rafajłowej w obecności całego komitetu organizacyjnego z gen. Łukowskim na czele.

Wyniki pierwszego etapu Rafajłowa — przełęcz Pantyrska — Rafajłowa, przedstawiają się następująco:

Klasa pierwsza (patrole wojskowe): 1) Szkoła Podchorążych Piechoty 4:10:52; 2) 3 Pułk Strzelców Podhalańskich 4:16:17; 3) Straż Graniczna, Stryj 4:18:30.

Klasa druga (cywilna): 1) Patrol rezerwistów z Istebnej 4:13:39; 2) Sokół, Nowy Targ 4:14:30; 3- Zw. rezerwistów z Istebnej 4:16:12.

Klasyfikacja indywidualna 1) Żółta 2:30:5, 2) Wojnar 3:02:46, 3) Sędzimir 3:05:57.

Czwarta z kolei a pierwsza wśród pań była Kuronówna 3:25:57.

Pierwsze mecze hokejowe o mistrzostwo świata

Mistrzostwa hokejowe świata, jak wiadomo, zaczynają się dnia 17 lutego w Londynie. Dokładny plan rozgrywek został już ustalony. Przedstawia się on następująco:

Dnia 17 lutego: Anglia — Niemcy; Czechosłowacja — Norwegia; Kanada — Francja; Szwecja — Polska; Węgry — Rumunia.

Dnia 18 lutego: Kanada — Polska; Szwecja — Francja; Norwegia — Szwajcaria; Anglia — Węgry; Niemcy — Rumunia.

Dnia 19 lutego: Polska — Francja; Anglia — Rumunia; Węgry — Niemcy; Kanada — Szwecja; Czechosłowacja — Szwajcaria.

Reprezentacja hokejowa Polski wyjechała z Poznania do Berlina na turniej 12—14 bm. i do Londynu na mistrzostwa świata 17—27 bm.

Po zawodach w Londynie hokeiści nasi grać będą jeszcze w pierwszych dniach marca w Amsterdamie (2—3 marca) i Brukseli (5 marca).

Jako kierownicy jadą pp. Janowski i Sachs, przy czym p. Janowski będzie jednocześnie delegatem na kongres hokejowy w Londynie.

W Berlinie drużyna polska grać będzie 12 bm. z repr. Berlina, 13 bm. z drużyną angielską lub węgierską, 14 bm. z repr. Niemiec.

W skład reprezentacji Polski wchodzi: bramkarze: Stogowski, Przeździecki; obrońcy: Kasprzak, Ludwiczak, Sokołowski; I napad: Kowalski, Wołkowski, Marchewczyk; II napad: Burda, Stupnicki, Kasprzycki; rezerwa: Kulik i Przedpeński.

(Dalszy ciąg na stronie 8.)

Wznowienie starego zwyczaju mahometańskiego w Kairo

Z wielką uroczystością odbyło się 10 bm. przewiezenie „kisuy“ z Kairu do Suczu. — Liczbę uczestników ceremoniału obliczają na 600.000. „Kisuy“ niesłusznie nazywają w Europie „świętym kobiercem“, w rzeczywistości składają się na nią cztery makaty, które zawieszają na zewnętrznych ścianach Kaaby w Mekce (Kaaba przedstawia niezupełnie równy sześciąt o wymiarach długości 24 m., szer. 16,7 m. wysok. 20,5 m.). Kisua jest ręcznie tkana, cała czarnego koloru, napisy są widoczne tylko dzięki odmiętym robocie. Powierzchu kisuy biegnie pas, około 3/4 m. szer.

roki, wykonany osobno, również z czarnej tkaniny, ale z wyszytymi złotem napisami. Koszt kisuy i pasa (zwanego mintaka) wyniósł ok. 10.000 funtów. Rząd egipski dawniej co roku wysyłał do Mekki w okresie hadzu (pielgrzymki) podobną kisuy, ale na skutek targu z królem Ibn Saudem już od 10 lat tego nie czyniono. Dopiero za rządów przedostatniego gabinetu, Ali Mahin Baszy, osiągnięto z Saudią porozumienie i zwyczaj wysyłania kisuy, wprowadzony jeszcze w 18 w. przez królową Szadzari ad-Dur, zostaje obecnie wznowiony.

**Szybka wpłata
sumy zadeklarowanej
na Pomoc Zimową —
to powszechny, obywatelski obowiązek
dnia dzisiejszego.
KONTO P.K.O. 70.200
„POMOC ZIMOWA“**

Kronika lwowska

(Adres Oddziału lwowskiego „Głosu Narodu” Lwów, ul. Małachowskiego 2/V. Telefon nr. 118-11).

—o—

OBCHÓD ROCZNICY KORONACJI OJCA ŚW. Dnia 12 bm. minęło 15 lat od chwili koronacji Ojca św. Piusa XI. Obchód tej rocznicy odbędzie się we Lwowie w następującym porządku: 1) W niedzielę 14 bm. o godzinie 10 Uroczyste Nabożeństwo Pontyfikalne w Bazylice Metropolitanej. Archidiecejalny Instytut Akcji Katolickiej zaprasza na to nabożeństwo wszystkie katolickie stowarzyszenia ze sztandarami. 2) W niedzielę 7 marca br. o godzinie 12.30 w sali Teatru Wielkiego odbędzie się uroczysta Akademia, której szereg gości podane zostaną w afiszach i komunikatach prasowych.

INCYDENT W POWSZ. TEATRZE ŻOŁNIERZA. We czwartek odbyła się w Pow. Teatrze Żołnierza premiera operetki „Księżniczka czarodziejka”, w której jedna z głównych ról (młodego księcia) kreował W. Hilsenrath-Wiliński, artysta bardzo średniej miary, nie posiadający ani głosu ani odpowiednich warunków zewnętrznych. Na początku drugiego aktu, kiedy Hilsenrath znajdował się na scenie, rozległy się w rozmaitych punktach widowni głośne gwizdy i głosy protestu przeciw występom tego żydowskiego śpiewaka, przy czym wołano: „Precz z żydami na scenie Teatru Żołnierza!” Incydent ten wywołał chwilowe zamieszanie i pewną konsternację zarówno na scenie, jak i na widowni.

—o—

TEATR WIELKI sobota godz. 7.30: „Małżeństwo”.

TEATR ŻOŁNIERZA w sobotę nieczynny.

REPERTUAR KIN LWOWSKICH.

APOLLO: „Pani minister tańczy”.

ATLANTIC: Barbara Radziwiłłówna.

CASINO: „Niezwyciężony”.

CHIMERA: Dzisiejsze czasy.

EUROPA: „Noc przed bitwą”.

GRAŻYNA: „Pan z milionami”.

KOPERNIK: „Matura”.

MARYSIENKA: „Kły i pazury” oraz „Pięćdziesiątka”.

MIRAZ: „Mam 19 lat” oraz „Potępieniec”.

MUZA: Ostatni poganin.

PALACE: „Dwa dni w raj”.

PAN: „Jestem niewinny”.

PAX: „Wyprawy krzyżowe”.

RAJ: Śmiertelny skok.

STYLOWY: „Lelkoduł” i rewia.

TON: „Sztandar”.

Rekolekcje

SODALICJA MIESZCZAŃSKA w Krakowie organizuje w dniach od 15 do 21 lutego w kościele OO. Franciszkanów rekolekcje dla kupców, przemysłowców i rzemieślników. Nauk udzielać będzie o. Bonawentura Podhorodecki. Początek nauk o godz. 19.30. Zaproszenia wydaje Sekretariat. Skarbowa 2.

LIGA KATOLICKA OKRĘGOWA urządza rekolekcje dla pań w bursie ks. Kuzniowicza. Skarbowa 2, od 1 do 6 marca. Nauki będzie wygłaszał ks. dr F. Machay. Zaproszenia w kancelariach paraf. św. Anny, św. Floriana i św. Mikołaja, oraz w „Dzwonie Niedzielnym”, Straszewskiego 18.

REKOLEKCJE DLA MŁODZIEŻY HANDELWEJ organizuje Sodalicia Marińska. Młodzieży Handlowej. Rekolekcje odbywać się będą od 15 bm. w kościele św. Barbary, codziennie o godz. 20 do dnia 19 bm, włącznie. W sobotę, 20 bm. od godz. 19 spowiedź dla uczestników rekolekcji. W niedzielę, 21 bm. o godz. 8 rano Msza św. ze wspólną Komunią św. Zakończy rekolekcje błogosławieństwo papieskie.

—o—

Z żałobnej karty

Zmarli w Krakowie: śp. Jan Barabasz, 1. 70, em. urz. wojew.; śp. Jan Fieduszek, 1. 64; śp. Leon Zdziarski, 1. 67, art. malarz; śp. Jędrus Karkoszka, 1. 3; śp. z Tomaszynskich Maria Kupfersteinowa, 1. 75; śp. Wojciech Werblik, 1. 61, em.; śp. Jacek Paweł, 1. 7; śp. z Koników Maria Pankowa, 1. 70; śp. Franciszek Stankiewicz, 1. 39, przemysłowiec; śp. Maria Rapaczówna, em. naucz.; śp. Maria Baran, 1. 64; śp. Regina Skórnicka, 1. 50; śp. Maksymilian Molik, 1. 36, urz. poczt.; śp. Emil Ballo, 1. 59, podurz. poczt.; śp. z Sobierajów Maria Kozinowa, 1. 68; śp. Tadeusz Wróbel, 1. 51, inżynier; śp. Magdalena Denko, 1. 63, właśc. realn.; śp. Hipolit Królikowski, 1. 38, urz. PKP.; śp. Aleksander Palasiński, 1. 62, em. urz.; śp. Adam Spałdecki, 1. 71, em. urz.; śp. Katarzyna Michalikowa, 1. 80; śp. Ludwik Lałki, 1. 50, prac. rzeźn.; śp. Justyna Wielgus, 1. 75; śp. Leon Dąbczyński, 1. 71, krawiec; śp. Feliks Zwoźniak, 1. 67; śp. z Garpelów Rozalia Siermontowska, 1. 66, wdowa; śp. z Nowaków Helena Dobranowska, 1. 38, żona urz.; śp. z Zajączkowskich Flo-

WYSPRZEDAŻ POSEZONOWA!

od 10 — 24 lutego b. r. włącznie

WIELKI WYBÓR BIBLIJNY, KAPELUSZY, KRAWATOW, KONFEKCI MĘSKIEJ!

Ceny niskie!

Ceny niskie!

BRACIA BILEWSCY, Kraków, Rynek Gł. 4.

Pociąg motorowy do Kocmyrzowa zderzył się z lokomotywą

POMYLKA DYŻURNEGO RUCHU PRZYCZYNA KATASTROFY.

W piątek o godz. 7.23 dyżurny ruchu stacji Kraków wysłał pociąg motorowy w kierunku Kocmyrzowa, zapominając, że uprzednio wypuścił w kierunku stacji Kraków—Płaszów lokomotywę, która została zatrzymana na posterunku blokowym Wesoła. Zaznaczyć należy, że obie te linie posiadają początkowo jeden tor, który rozdziela się w pobliżu Wisły.

Wskutek panującej w tym czasie mgły kierowca pociągu motorowego nie zauważył stojącego parowozu i najechał na niego. Skutkiem zderzenia, jeden wagon pociągu motorowego został poważnie uszkodzony, drugi zaś wyskoczył z szyn. Spośród pasażerów pociągu motorowego 23 odniosło różne obrażenia, w tym 3 ciężkie. Najcięższe

rany odniósł 45-letni przemysłowiec Ludwik Warszawski, zam. w Warszawie, Prózna 5. Stwierdzono u niego wstrząs mózgu i zmiążdżenie kości czaszki. Warszawski w stanie beznadziejnym odwieziony został przez karetę Pogotowia Rat. do szpitala, gdzie poddano go operacji. Jest słaba nadzieja utrzymania go przy życiu. Nazwisko drugiego rannego brzmi Stan. Tekielski, kolejarz z Podłęża (rany tłuczone głowy). Trzecią ofiarą jest Wład. Syndor, kolejarz z Krakowa (złamanie nosa). Reszta poszkodowanych odniosła lżejsze obrażenia.

Na miejscu katastrofy zjawili się przedstawiciele władz policyjnych, wojskowych i kolejowych, którzy prowadzą dochodzenie.

Zator pod Tyńcem załamał się

W piątek reprezentanci władz wojewódzkich i miejskich, zapoznali się szczegółowo z obecną sytuacją na Wiśle i wydali szereg zarządzeń. Stwierdzono, że w zakolu tyńcem kim zator załamał się i zanurzył w korycie Wisły. W ciągu dnia wczorajszego przeprowadzano nadal intensywne łamanie lodu na przestrzeni między trzecim mostem a mostem marsz. Piłsudskiego, przy pomocy

środków wybuchowych. Po oczyszczeniu Wisły z lodu aż po Skalkę wojsko przystąpi prawdopodobnie w dniu dzisiejszym — do usunięcia lodu z zakola wawelskiego i okolicy mostu dębn. Jeśli prace tych nie zdołano ukończyć w dniu dzisiejszym, to ze względów bezpieczeństwa i przeciwdziałania wylewowi — akcję łamania lodu prowadzono by także w niedzielę.

Płyną ofiary na Fundusz Szkolnictwa Polskiego za Granicą

Na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Za Granicą złożono na rozesłane listy składkowe do chwili obecnej nast. ofiary: „Węgierska Górka” S. A. 158 zł. Pracownicy Fabryki Maszyn Zieloniewski Fitzner Gampier Kraków 125 zł. Kwestura Uniw. Jagiell. Kraków 105 zł. „Ómielów S. A. 100 zł. Fabryka Kawy Franek w Skawinie 81 zł. Huta Żelazna w Borku Fałęckim 50 zł. Fabryka Kabli S. A. Kraków—Płaszów 50 zł. Kom. Kasa Oszcz. Wadowice 20 zł. C. Warhanek, Mszana Dolna 20 zł. Bank Polski, Oddział Jasło 20 zł. 10 gr. Zakłady Przemysłowe Jasło 10 zł. Oficerski Dom Wypoczynkowy Krynica 30 zł. 80 gr. Pracownicy Sanatorium Kolejowego w Wilkowicach Bystra 24 zł. 50 gr. Gazownia Miejska Kraków 25 zł. Bank Gosp. Kraj. Kraków 26 zł. Pracownicy Dyr. Pocz. Kraków zł. 13.30. Komenda Wojew. PP. Kraków zł. 21.80. Wyższy Urząd Górniczy Kraków zł. 18.50. Pracownicy Przemysłu Naftowego „Petronea” w Krygu 18 zł. 50 gr. Pracownicy Zakł. w Kobierzynie 27 zł. 60 gr. Izba Rol-

nicza Kraków 25 zł. 65 gr. Poza tym, szereg instytucji wpłaciło drobniejsze kwoty we własnym imieniu, względnie pochodzące ze zbiorów wśród pracowników. Po ukończeniu akcji zbiorkowej ogłoszony zostanie ogólny rezultat zbiórki. Dość znaczne kwoty wpłynęły od osób, które otrzymały jedynie czek P. K. O. Towarzystwa Pomocy Polonii Zagranicznej wraz z odezwą bez listy składkowej. Za składki złożone na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Za Granicą Wojewódzki Komitet składa gorące podziękowania.

Wszystkie osoby względnie instytucje, które otrzymały listy składkowe i do tej pory nie zwróciły ich Komitetowi, proszone są o łaskawe przeprowadzenie zbiórki i wpłacenia odpowiednich kwot załączonym czekiem, oraz o zwrot list składkowych, które muszą być przesłane do Głównego Komitetu Zbiórki w Warszawie. Listy należy przysyłać na adres, Kraków, Baszto-wa 22, Urząd Wojewódzki.

Muzeum X. X. Czartoryskich w Krakowie w r. 1936

Dyrekcja Muzeum XX Czartoryskich nadesłała nam sprawozdanie z działalności tej wielce zasłużonej placówki naukowej za rok 1936. Jest ono dowodem dalszego pomyślnego rozwoju Muzeum.

Zbiory historyczno-artystyczne Muzeum wzbogaciły się w roku 1936 o 34 okazy, w tym 20 z darów, 11 z zakupów, 3 złożone w depozyt. Do zbiorów bibliotecznych przybyło 395 dzieł z darów, 53 z zakupów, 42 z zamiany dubletów; zakupiono 1 rękopis. W dziale zbiorów historyczno-artystycznych zinwentaryzowano 878 przedmiotów, zakonserwowano 5 sztuk broni i 290 rysunków i rycin.

W dziale bibliotecznym posunięto znacznie naprzód uporządkowanie archiwum gospodarczego (ponad 2000 tomów i fascykulów), zebrano i uporządkowano archiwum własne instytucji do końca XIX w., zawierające 52 teki korespondencji i 142 tomy katalogów, ksiąg czynności i rachunków; podjęto i posunięto daleko naprzód uporządkowanie i inwentaryzację archiwum Kuratorii Wileńskiej i Uniwersytetu Wileńskiego; zinwentaryzowano dublety biblio-

rentyna Lepucka, 1. 90; śp. z Gasiorowskich Stefania Rozwadowska, 1. 69, wdowa; śp. Józef Winkowski, 1. 86, em. dyr. gimn.

teczne. Skatalogowano oprócz przybytków otrzymane w końcu ub. roku z Biblioteki Uniwersyteckiej we Lwowie dublety biblioteki po ś. p. ks. Witoldzie Czartoryskim (ogółem 1.308 druków).

Ze zbiorów historyczno-artystycznych korzystało na miejscu 55 uczonych głównie polskich; w 59 wypadkach udzielił konserwator Muzeum listownie materiałów naukowych i informacji uczonym i instytucjom polskim i obcym. Opracowano też ikonografię humanistów polskich w zbiorach Muzeum dla międzynarodowego Komitetu Nauk Historycznych i przedstawiono ją na zjeździe tegoż Komitetu w Budapeszcie.

Kierownictwo Muzeum wydało opracowany przez konserwatora dra Stef. Komornickiego „Przewodnik po Muzeum”, którego brak od dawna odczuwano.

Muzeum zwiedziło w r. 1936 15.582 osób, a więc znacznie mniej niż w wyjątkowym roku poprzednim (23.226), ale więcej niż w roku 1934. Przeszło połowę zwiedzających (8.920) stanowiła młodzież szkolna.

W salach Muzeum odbyło się 10 wykładów uniwersyteckich.

Zaznaczyć należy, że dyrekcja Muzeum starała się ułatwić pracę dydaktyczną nauczycielstwu przez wykłady o metodzie oprowadzania młodzieży po Muzeum; takie instrukcyjne prelekcje miał konserwator dla kursów kandydatów na przewodników,

Kronika krakowska

L U T Y.

13. Sobota. Św. Grzegorza.
Wschód słońca 6.57, zachód 18.44.
Długość dnia 9 godz. 47 min.

—o—

W 19 ROCZNICĘ RARAŃCZY. W poniedziałek, 15 bm., o godz. 8 rano odprawione zostanie w kościele OO. Reformatorów, staraniem delegatury krakowskiej b. II pułku piech. legionowej nabożeństwo ku uczczeniu 19 rocznicy przebiecia się tej formacji przez linie nieprzyjacielskie, pod Rarańczą.

HONORARIUM NA POMOC ZIMOWĄ. Rektor prof. dr K. Kostanecki i pozostali uczestnicy audycji „Wizja serca Krakowa” przeznaczyli pełne honorarium z Polskiego Radia na Fundusz Obywat. Komitetu Pomocy Bezrobotnym w Krakowie.

ILE KSIĄZEK NIEMIECKICH ULEGŁO KONFISKACIE? W części wczorajszego nakładu podałyśmy wiadomość o zarządzonej przez Starostwo Grodzkie konfiskacie kilku dzienników i tygodników, oraz książek niemieckich. Ogółem skonfiskowano 16 wydawnictw drukowanych w Niemczech i we Francji. Książki pochodzące z Niemiec skonfiskowano za pornografię. Niemieckie zaś wydawnictwa drukowane we Francji uległy konfiskacie za propagowanie komunizmu.

STRAŻNIK WIĘZIENNY Kaz. Ogrodnicki, oskarżony o umożliwienie ucieczki więźniowi Zielińskiemu, skutkiem zaniedbania dozoru, został przez sąd uniewinniony. Wnosi on przeciw Skarbowi Państwa skargę o odszkodowanie, gdyż przed wyrokiem sądu w tej sprawie zwolniono go ze służby w drodze dyscyplinarnej.

ZYSKAŁ NA APELACJI. We wrześniu niejaki Idzi Gaweł skazany został przez Sąd Przysięgłych na 4 lata więzienia za zrabowanie 120 zł. St. Rażnemu. Gaweł zniósł się do Sądu Najwyższego, który zniósł wyrok i polecił sprawę rozpatrzyć ponownie. Gaweł tym razem ukarany został przez Sąd Przysięgłych łagodniej, gdyż skazano go na dwa i pół roku więzienia.

UKRADŁA SKARB UKRYTY W KANAPIE. Policja aresztowała Izabelę Bartosiewicz, 54-letnią służącą Pauliny Zimmerskiej z ul. św. Gertrudy, pod zarzutem kradzieży na szkodę chlebobadców biżuterii, 17 złotych monet i 20 dolarów, ogólnej wartości 9.000 zł, ukrytych w kanapie. Biżuterię odebrano od aresztowanej, natomiast monety zdołała ona sprzedać.

—o—

TEATRY I KINA KRAKOWSKIM.
Teatr m. im. J. Słowackiego.

Sobota 18 lutego: „Krawiec w zamku”.
Niedziela, 14 lutego: po pol. „Nieusprawiedliwiona godzina”; — wiecz. „Kobieta Nr. 14”.

ADRIA: „Tajna brygada” (Vera Korene).

BAGATELA: rewia p. t.: „Różowy walec”.

KINO DOMU ŻOŁNIERZA: Od poniedziałku

8 lutego „Mała Mateczka” (Franciszka Gaal).

KINO MUZEUM wyświetla w sobotę i niedzielę film p. t.: „Złoto”.

PROMIEN: Dziewczę szczęścia.

STELLA: Śmiertelny skok.

SWIT: Stradivari.

UCIECHA: Tańczący pirat.

WANDA: Confetti (Fried Czepa, Leo Slezak).

—o—

Spadająca winda złamała jej rękę

W czwartek późnym wieczorem, z nieznanej bliżej przyczyny zerwała się klatka windy w kamienicy 1. 10, przy ul. Pomorskiej. Spadająca z III p. winda złamała rękę Annie Kowalikównie, służącej. Pogotowie Rat. odwiezło ofiarę wypadku do szpitala.

—o—

Składki złożone w administracji „Głosu Narodu”

Na Arcybiskupi Komitet Ratunkowy. — Zamiast kwiatów na trumnę śp. dyrektora Winkowskiego składają Janowie Wańkowiczowie zł. 10; J. Z. zł. 2.

po Krakowie.

W pracowni bibliotecznej naliczono odwiezdzin 2.849 (w poprzednim roku 3.092); rękopisów wydano względnie wypożyczono 2.138 (1.704); książek 2.056 (2.218).

Oba działy Muzeum XX. Czartoryskich uczestniczyły przez wypożyczenie eksponatów w różnych wystawach, a mianowicie w wystawie 400-lecia Skargi w Krakowie, w podobnej wystawie w Wilnie, w wystawie „Stary Kraków” na Wawelu i w wystawie „Gros, ses élèves, ses amis” w Paryżu.

Przypadające na rok 1936 sześćdziesiątolecie Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie nie było obchodzone uroczystie, znalazło natomiast znaczny odgłos w prasie. Muzeum otrzymało z tej okazji szereg telegramów i listów z życzeniami od władz, instytucji i przyjaciół.

—o—

(Ciąg dalszy „Sportu“ ze strony 6)

Otwarcie narciarskich mistrzostw świata w Chamonix

Chamonix, 12. 2. (PAT) W Chamonix nastąpiło uroczyste otwarcie narciarskich mistrzostw świata. Do mistrzostw zgłosiło się ogółem 16 państw. Z państw, które ucze stniczyły w olimpiadzie zimowej w Garmisch Partenkirchen nie bierze udziału w zawodach tylko Japonia. Natomiast startuje Norwegia, która była nieobecna na olimpiadzie zimowej.

Uroczystości otwarcia rozpoczęły się de filadą zawodników, na placu Balma. Zebrane tłumy witaly entuzjastycznie zawodników. Po defiladzie zawodnicy udali się do miejscowego kasyna, gdzie powitał ich prezes Międzynarodowej Federacji Narciarskiej p. Ostgaard, prezes Francuskiej Federacji Narciarskiej, przedstawiciel Ministerium Wychowania Fizycznego oraz miejscowe władze.

Starty polskich narciarzy na mistrzostwach świata

Program mistrzostw narciarskich świata, w którym startują Polacy przedstawia się następująco: Dnia 13 bm. (piątek) sztafeta 4x10 km. Polacy nie startują. Dnia 13 bm. (sobota) bieg zjazdowy. Startuje: Br. Czech, Marusarz i Schindler. Dnia 14 bm. (niedziela) konkurs skoków otwarty. Startują: Czech, Marusarz Stanisław i Andrzej oraz Schindler. Dnia 15 bm. (poniedziałek) slalom. Startują: Czech, Stanisław Marusarz i Schindler. Dnia 16 bm. (wtorek) bieg 18 km. złożony i otwarty. Startują: Czech, Marusarz i Nowacki. Ten ostatni startuje jedynie w biegu otwartym. Dnia 17 bm. (środa) konkurs skoków do kombinacji. Startują: Czech, Marusarz i Schindler. Dnia 18 bm. (czwartek) bieg na 50 km. Polacy nie startują. Zamknięcie mistrzostw.

Reprezentacja hokejowa Wiednia na Śląsku

Śląski Okr. Zw. Hokeja Lodowego za-kontraktował na 2 mecze reprezentację Wie-

dnia. Mecze te odbędą się w dniach 13 i 14 bm. w Katowicach.

Celem ustalenia składu reprezentacji Śląska na mecz z Wiedniem, odbyło się w czwartek 11 bm. na sztucznym torze w Katowicach spotkanie treningowe 2 zespołów śląskich, do której kapitan SŁOZHL. wyznaczył szereg nowych graczy.

OSTATECZNY SKŁAD REPREZENTACJI POLSKI NA MECZ Z NIEMCAMI.

Kapitan sportowy Polskiego Zw. Bokserskiego ustalił następujący ostateczny skład reprezentacji Polski na międzypaństwowy mecz bokserski z Niemcami.

Waga musza Sobkowiak (rezerwa Rundstein), waga kogucia Czortek (rez. Koziołek), waga piórkowa Krzemiński (rez. Polus), waga lekka Woźniakiewicz (rez. Sipiński), waga półśrednia Seweryniak (rez. Sipiński), waga średnia Pisarski (rez. Chmielewski), waga półciężka Szymura (rez. Kli-mecki), waga ciężka Pilat (rez. Choma).

Sekundantem drużyny będzie trener Sztam. Wyznaczeni zawodnicy (nie rezerwowi) stawili się dnia 11 bm. o godz. 19 w sekretariacie Polskiego Zw. Bokserskiego w Poznaniu.

Ostateczny skład Niemiec jest następujący (według kolejności wag): Kaiser, Rapp-

silber, Miner, Dixkes, Murach, Baumgarten, Vogt, Runge.

Mecze, jak wiadomo, odbędą się dnia 14 lutego w Dortmundzie.

BOKSERZY WARSZAWSCY PRZYJEŻDZAJĄ DO KRAKOWA.

Mistrz bokserski Warszawy Okęcie przyjeżdża w niedzielę do Krakowa, gdzie rozegra mecz towarzyski z Wisłą.

SCHAEFER ZOSTAŁ ZAWODOWCEM.

Z Nowego Jorku donoszą, że łyżwiarzski mistrz świata i mistrz olimpijski Austriak Karl Schaefer został zawodowcem.

Komornik Sądu Grodzkiego Rewiru I. w Krakowie, ul. Zybkiewiczza 5. Sygn. I. Km. 966/36 i conex. Wierzycielka: Kom. Kasa Oszczędności m. Krakowa mał. Marek Antoni 2-im Konopka i tow. do rąk matki i opiek. Róży ze Strzyżowskich Konopczynej.

Obwieszczenie o licytacji nieruchomości

Komornik Sądu Grodzkiego w Krakowie rewiru I. Jan Białas, mający kancelarię w Krakowie, ul. Zybkiewiczza 5. na podstawie art. 676 i 679 kpc. podaje do publicznej wiadomości, że dnia

17. marca 1937 r. o godz. 10.15

w Sądzie Grodzkim w Krakowie, ul. Starowińska 13, sala Nr. 29. II. piętro odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużników:

- 1) mał. Marka Antoniego 2-im Konopki,
- 2) mał. Marii Antoniny 2-im Konopkówny,
- 3) mał. Andrzeja Antoniego 2-im Konopki.

3/6 części nieruchomości lwh. 45, 46 i 47 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. VIII. Kaziemierz. W skład realn. lwh. 45 wyżej podanej ks. gr. wchodzi pgr. lkat. 61 (ogród), oraz pbud. lkat. 60 i 62 na których znajdują się oficyna jednopiętrowa murowana, podpiwniczona, domek murowany parterowy, parterowy domek w środku podwórza, wychodki drewniane, zniszczona fabryka mydła murowana, kuźnia kowalska murowana zniszczona, oraz parkany murowane i drewniane. — W skład realn. lwh. 46 tej samej księgi wchodzi pbud. lkat. 63. na której stoi budynek oficynowy jednopiętrowy murowany podpiwniczony. W skład realności lwh. 47 tejże księgi gruntowej wchodzi pbud. lkat. 64 na której stoi kamienica dwupiętrowa murowana, stojąca frontem przy ul. Skawinskiej L. orj. 13.. stara cała podpiwniczona, budynek oficynowy jednopiętrowy murowany, oraz budynek oficynowy jednopiętrowy murowany, wreszcie oficyna środkowa jednopiętrowa murowana w połowie podpiwniczona.

Wszystkie powyższe realności stanowią

HVEGER BIJE REKORDY ŚWIATOWE DEN OUDEN. — Słynna pływaczka duńska Ragnild Hveger ustanowiła nowy rekord światowy na 400 metrów stylem dowolnym, osiągając czas 5:14.2. Dotychczasowy rekord należał do holenderki Den Ouden i wynosił 5:16.0 sek.

MISTRZOSTWA ŚWIATA W CZWÓRKACH BOBSLEJOWYCH. W St. Moritz rozpoczęły się mistrzostwa świata w czwórkach bobslejowych. Po pierwszym dniu prowadzi Anglia przed Niemcami i Ameryką.

—oOo:—

Od kwietnia wychodzi dawno oczekiwane i potrzebne nowe pismo katolickie

— KULTURA —

tygodnik literacki, artystyczny i społeczny.

Kultura — jest katolickim piśmie przyszłości.

Kultura — pragnie przedstawiać dorobek myśli i twórczości tych pisarzy i artystów, którzy cały swój pogląd opierają na wewnętrznym przeżyciu katolicyzmu.

Kultura — nie ma tylko oświecać, ale chce budować rzeczywistość polską w katolickiej atmosferze.

Kultura — to jedynie godne poparcia pismo katolickiej inteligencji.

Objętość 8 stron druku w formacie gazety (40x50 cm) na najlepszym papierze ilustracyjnym.

W treści: Literatura, Sztuka, Nauka, Powieść, Poezja, Teatr i muzyka, Zagadnienia Społeczne, Recenzje książek, Rozmowa z artystą, kina i teatrów, Kronika literacka, Kronika artystyczna, Kronika filmowa, Kronika kulturalna, Liczne ilustracje, Karykatury.

Cena numeru 50 gr.

Redaktor Naczelny: Ks. Dr. Stanisław Bross. Abonament: miesięczny 1.50 zł., kwartalny 4.— zł., półroczny 8.— zł., roczny 18.— zł.

Abonament wpłacać można przelewem rozrachunkowym: Nr. rozrachunkowy 114 — Poznań.

Adres Redakcji i Administracji: Poznań, Al. Marinkowskiego 22.

KULTURĘ — NIE WYSTARCZY CZYTAĆ

KULTURĘ — TRZEBA ABONOWAĆ.

Wskazę chrześcijaninowi — możliwość objęcia fabryki i hurtowni, jedynej polskiej firmy tej branży, dobrze prosperującej, istniejącej od 40 lat. Zgł. do Gł. Nar. pod 40.000.

„MARTA“

Wytwórnia szat literniczych

Kraków

ulica Sławkowska 24 i. p.

FRANK BUCK I FERRIN FRASER. 10

Kły i pazury

Podróżowałem przez Atlantyk na wielkich okrętach oceanicznych z gładkimi, białymi pokładami z drzewa tikowego, sprowadzanego nad morze na grzbietach słoń, splodzonych przez Sahibę.

Pamiętałem tego wielkiego przewodnika słoń. Był w pełni sił życiowych i mógł być jeszcze panować w dżungli całe lata, dając życie coraz wspanialszemu potomstwu. Żadne zwierzę dzikie czy domowe, nie przyniosło nigdy więcej pożytku światu i dżungli, niż Sahib.

Na całym obszarze Cejlonu krajowcy znali go i szanowali. Opowiadali o jego wielkości, walkach w dżungli, mądrości i przebiegłości. Młode słońce, schwyte w okręgu Ratna Pura, a przeto z pewnością po chodzącego od Sahibę, zyskiwały na rynku wyższe ceny. Rasa robi swoje nawet w dżungli.

Nowina dogoniła mnie daleko, pięćset mil od Kandy. Poniosła się przez puszcze jak ogień. Leciła z ust do ust, z wioski do wioski przez cały Cejlon.

Sahib zginął.

— Jak to się stało? — zapytał krajowca.

Popatrzył na mnie zaczerwienionymi, rozgorzałymi oczyma.

— Człowiek — mały człowiek — mały człowiek w białym ubraniu — podniósł strzelbę i dał jeden strzał — jeden strzał trafił Sahibę w mózg i Sahib paść i skonać...

Zobaczyłem w wyobraźni Sahibę, tak jak go widziałem w świetle słonecznym, sączącym się przez liście dżungli na jego wspaniałe, szare ciało. Stał z podniesionym łbem, z zadartą głową, gotów bronić swego stada. I zobaczyłem jego dzieci w lasach tikowych, na plantacjach ryżu i w wojsku, pracujące dla dobra człowieka.

A jednak człowiek — mały człowiek, bez charakteru, najzupełniej bezużyteczny, podniósł strzelbę i jednym wystrzałem pozbawił życia wyjątkowo cennego słońca.

I cała dżungla płakała.

III.

Słoń.

Opowiedziałem o słońcu, który zginął. Chciałbym teraz opowiedzieć o dwudziestu dwóch słońcach, które zostały przy życiu, a wiem, bo sam wszystkie schwytałem.

Jestem dumny z mego zawodu łowcy żywych zwierząt. Był chłystek w rodzaju sir Ralpa Ringrose'a potrafił powalić z dobrej strzelby najpotężniejsze zwierzę. Ale żeby chwycić żywcem zwierzę, tak łatwo dające się zabić ze strzelby wartkiej dwadzie-

ścia pięć dolarów, trzeba okropnie dużo czasu, pracy i cierpliwości.

Nie chwaleb mego zawodu i nie chępie się swoimi uczuciami względem zwierząt. Po prostu zaznaczam, że dla mnie żywy, zdrowy, silny słoń jest daleko ciekawszy od zabitego.

Słowo „słoń“ ma brzmienie dziwnie romantyczne, — moc wywoływania w wyobraźni obrazów dawnych maharadzów indyjskich, jadących paradnie starożytnymi ulicami, na słońcach w rękach z drogich kamieni, rozmigotanych w tropikalnym słońcu, podczas gdy lud pada na ziemię.

Ale nawet dziś, w wieku samochodów aerodynamicznych i samolotów transkontynentalnych, słoń zachował dużo romantycznego uroku. Wiem, bo rok temu sprowadziłem z dżungli cejlońskiej dwa żywe. Od Cejlonu do Nowego Jorku będzie z górą dzie sięć tysięcy mil, co w oczach czytelnika może czynić tę sprawę jeszcze romantyczniejszą. Dla mnie sprowadza się ona do interesu. Jestem zawodowcem.

Moje dwa słońce nadały przygodzie zabarwienie romantyczne. Mało kto wie, że w Ameryce jest bardzo niewiele słoń samców. Cyrki i ogrody zoologiczne nie chcą na ogół o nich słyszeć. Słoń samiec może w każdej chwili wpaść w szal i obrócić w perzynę wszystko, co go otacza. Może się bezpiecznie założyć dziesięć do jednego, że w najbliższej złotoczerwonej paradzie cyr-

kowej z orkiestrą i białymi, wszystkie stare gruboskórne olbrzymy, szurające po wysfaltowanych ulicach będą łagodnymi, grzecznymi samcami.

Przed wyjazdem z Ameryki na moją ostatnią wyprawę do dżungli, otrzymałem zamówienie na dwa piękne, silne słońce — samce. Było to wielkie zamówienie, nie było bowa, lecz pieniądze, bo żeby schwytać dwa samce musiałem wpędzić w zasadzkę całe stado. Wielkie także pod względem pracy, gdyż spęd słoń nie należy do dziecinnych zabaw. Zamówienie opiewało na dwa samce i chociaż, żeby je wypełnić, musiałem schwytać dwadzieścia dwie sztuki, to je przecież wypełniłem. Mój zawód.

Ali nie był rad, gdy mu pokazał w Singaporem owo zamówienie. Zrobił szczególny, malajski grymas i uśmiech, że ociera pot z czoła.

— Kerja sukar! — powiedział z tą ką miną, jakby już harował od wielu tygodni.

— Pewnie, że robota — odrzekłem. — Żyjemy po to, żeby pracować, Ali.

Ali zrobił wielkie oczy. Żyć po to, żeby pracować? Co prawda nie mogę mu zarzucić próżniactwa. Przez szereg lat oddawał mi wielkie usługi i zawsze bierze się do roboty jak ja. Ale zapatruje się na pracę po malajsku. Po pewnym czasie człowiek z Zachodu przestaje się tym przejmować.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Ogłoszenie zwykłe za wiersz milimetry . . . 20 gr.
Nadane na stronie 6 po dziale gospodar. . . 50 gr.
Komunikaty . . . 60 gr.
na 1-szej . . . 70 gr.

CENY OGŁOSZEŃ

Drobne za wyraz . . . 10 gr.
Układ tabelaryczny o 50% drożej.
Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.